

HOE OMGAAN MET RUIMTELIJKE BELEIDSPLANNING?

Meer dorp met minder ruimte

24 oktober 2022 | Beweging.net

Guy Vloebergh | ruimtelijk planner

guy.vloebergh@omgeving.be

guy.vloebergh@uantwerpen.be

INHOUD

1. Ontstaan van structuurplanning, uitvoering en evaluatie
2. Codextrein 12/2017 – Vlaanderen: van RSV naar BRV
3. Wat gebeurt er ondertussen op provinciaal niveau?
4. Opmaak van gemeentelijke ruimtelijke beleidsplannen
5. Actualiteit

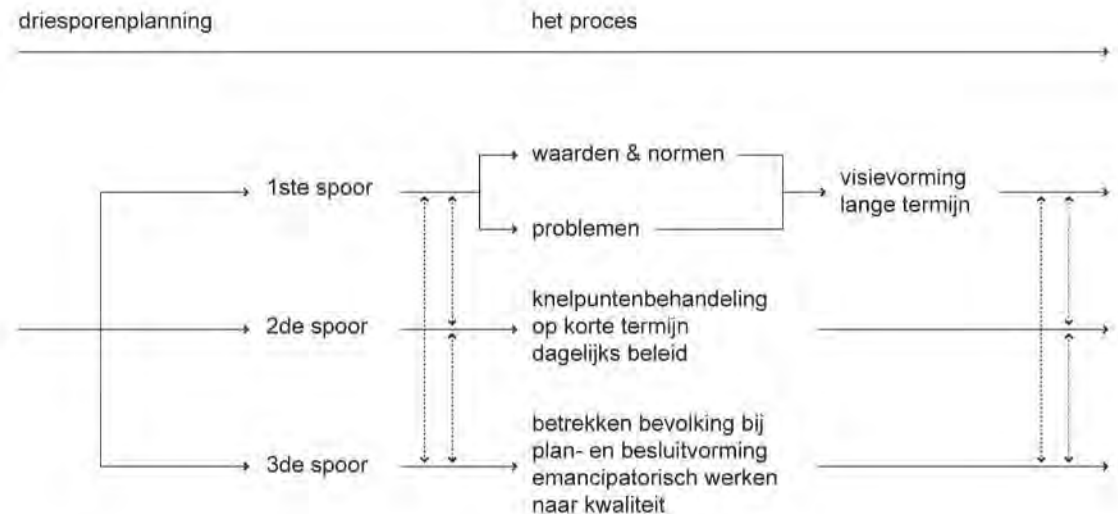
RUIMTELIJKE BELEIDSPLANNING

1. ONTSTAAN VAN STRUCTUURPLANNING, UITVOERING EN EVALUATIE

VAN EINDTOESTANDSPLANNING NAAR STRATEGISCHE PLANNING (STRUCTUURPLANNING) – C. VERMEERSCH & J. VAN DEN BROECK

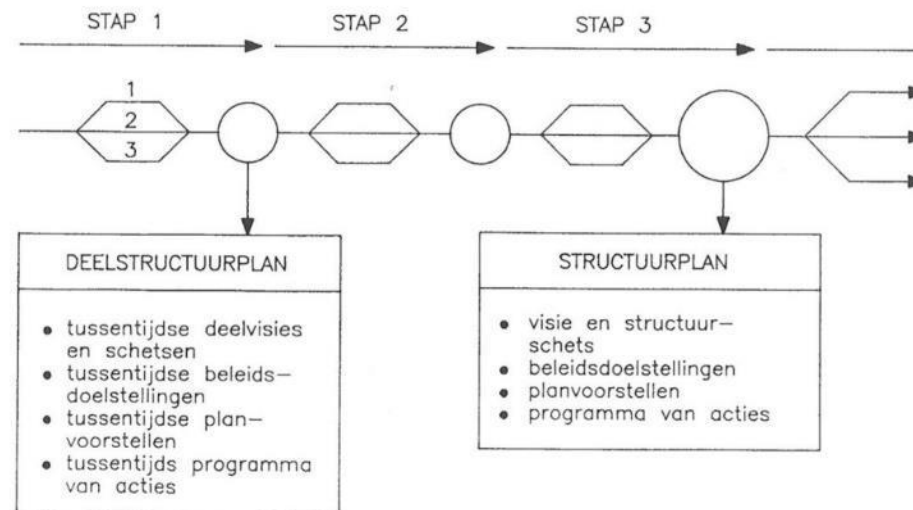

*‘Planning is permanent werken op drie sporen,
permanente communicatie, een
werkelijkheidsgericht, strategisch model’*

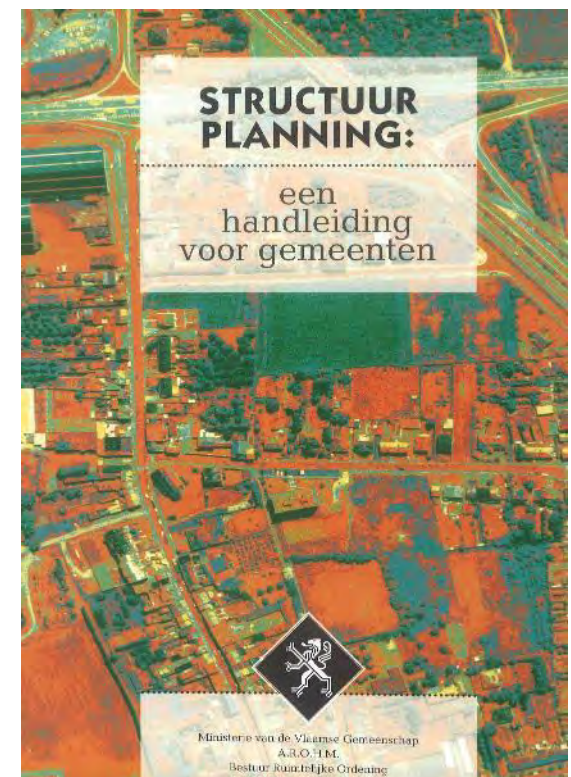
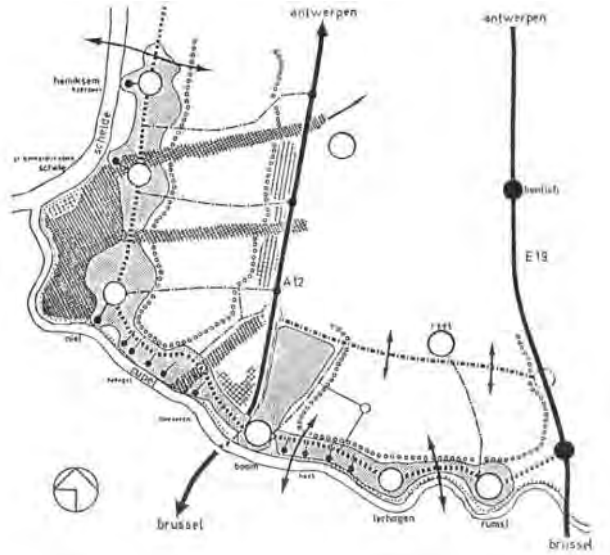

STRUCTUUR- PLANNING

een dynamisch en continu proces
van visie- en beleidsvorming en actie
gericht op de kwaliteit van de ruimte

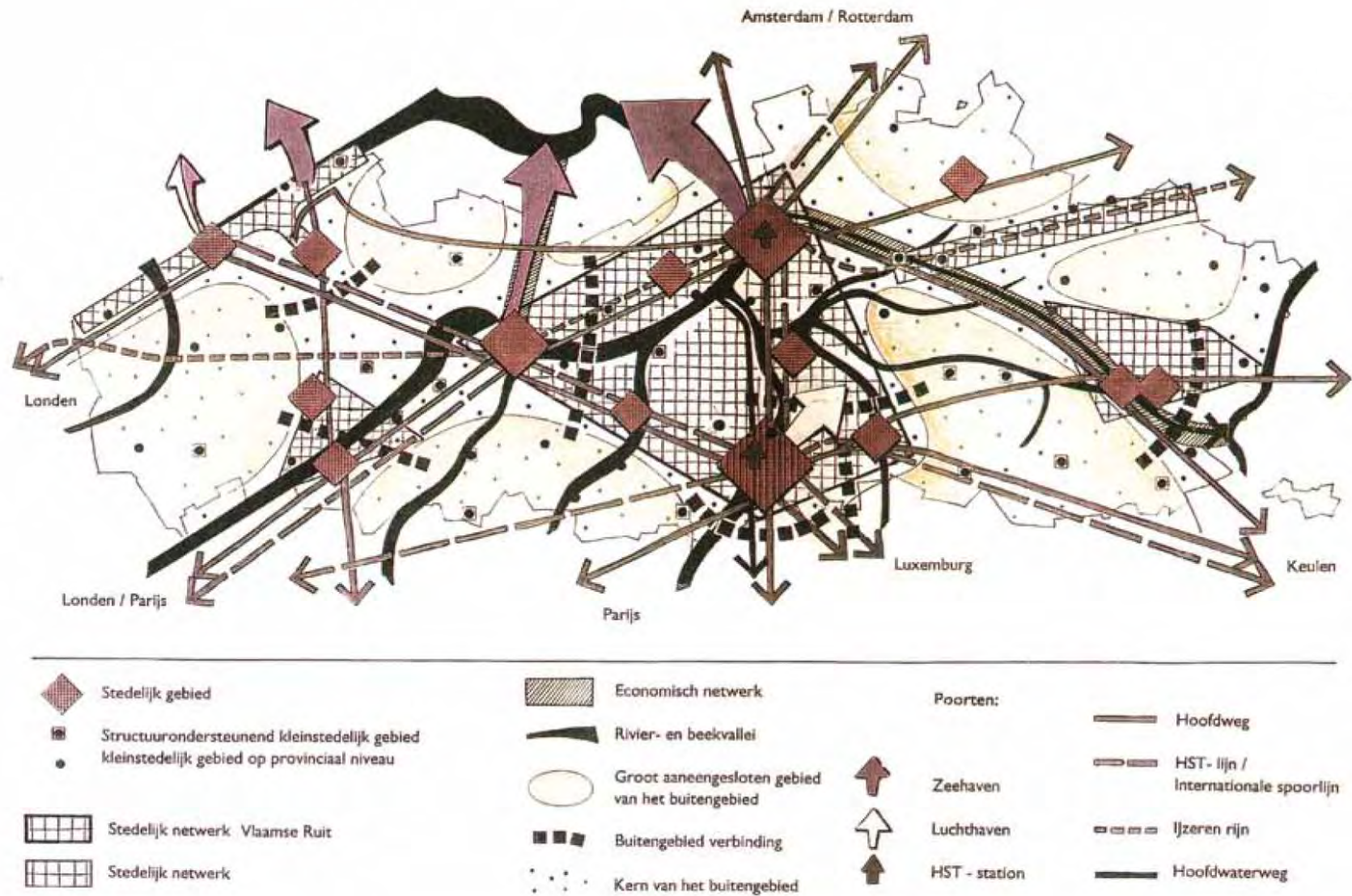
HISTORIEK pionierswerk

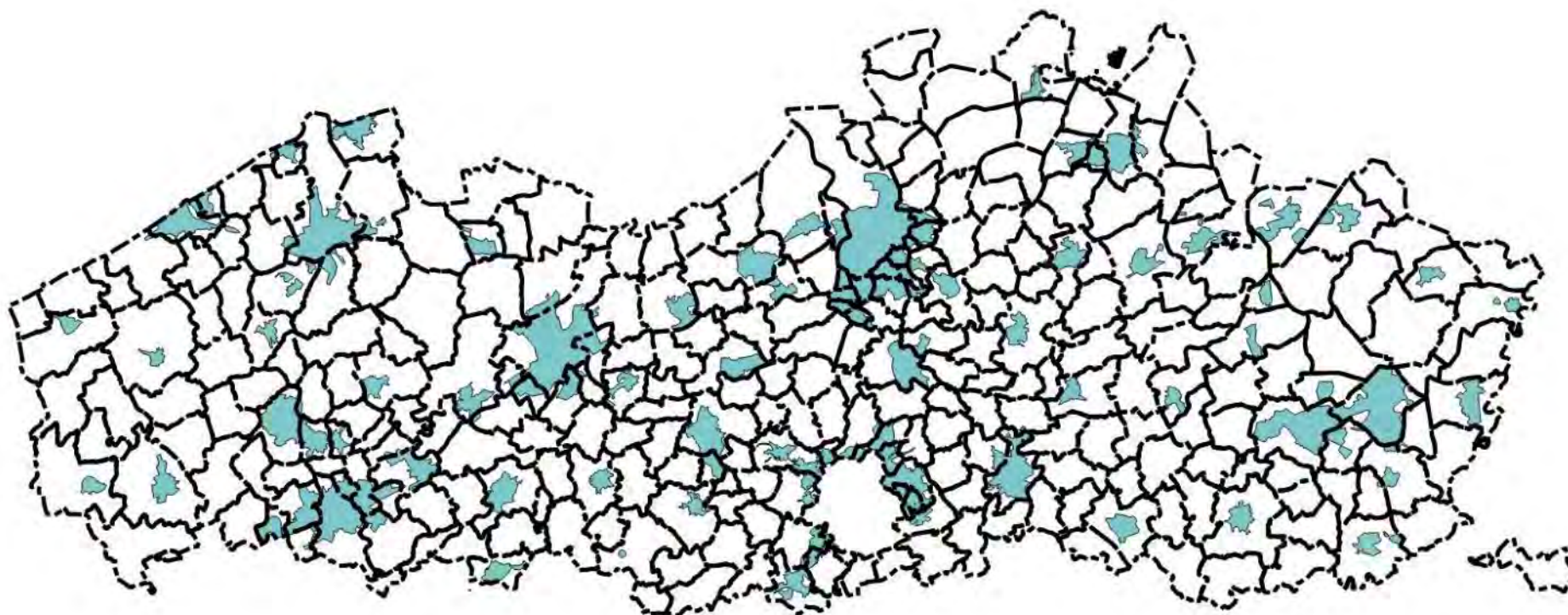
VAN STRUCTUURPLAN NAAR BELEIDSPLAN

OMGEVING - UANTWERPEN

RSV

STEDELIJKE GEBIEDEN

UITENGEBIEDBELEID

Buitengebied in Vlaanderen volgens het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen

ECONOMISCHE KNOOPPUNTEN EN ECONOMISCHE NETWERKEN

SELECTIE ECONOMISCHE KNOOPPUNTEN EN ECONOMISCHE NETWERKEN

CATEGORISERING VAN HET WEGENNET

CATEGORISERING HOOFD- EN PRIMAIR WEGENNET

- Hoofdweg / te ontwerpen hoofdweg
- Primaire weg I / te ontwerpen primaire weg I
- Primaire weg II / te ontwerpen primaire weg II

OMGEVING - UANTWERPEN

UITVOERING VAN RSV

- **Stedenbeleid**: bundelen van wonen en werken in stedelijke gebieden
 - Subsidie stadsvernieuwingsprojecten
 - <https://www.vlaanderen.be/stedenbeleid/stadsvernieuwing-in-vlaanderen#overzicht-projecten>
 - Project- concept- en thematische subsidies
- **Strategische projecten** i.u.v. RSV
 - Subsidie Vlaanderen projectcoördinatie
 - <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/oproepen-strategische-projecten-rsv>
 - 13de oproep

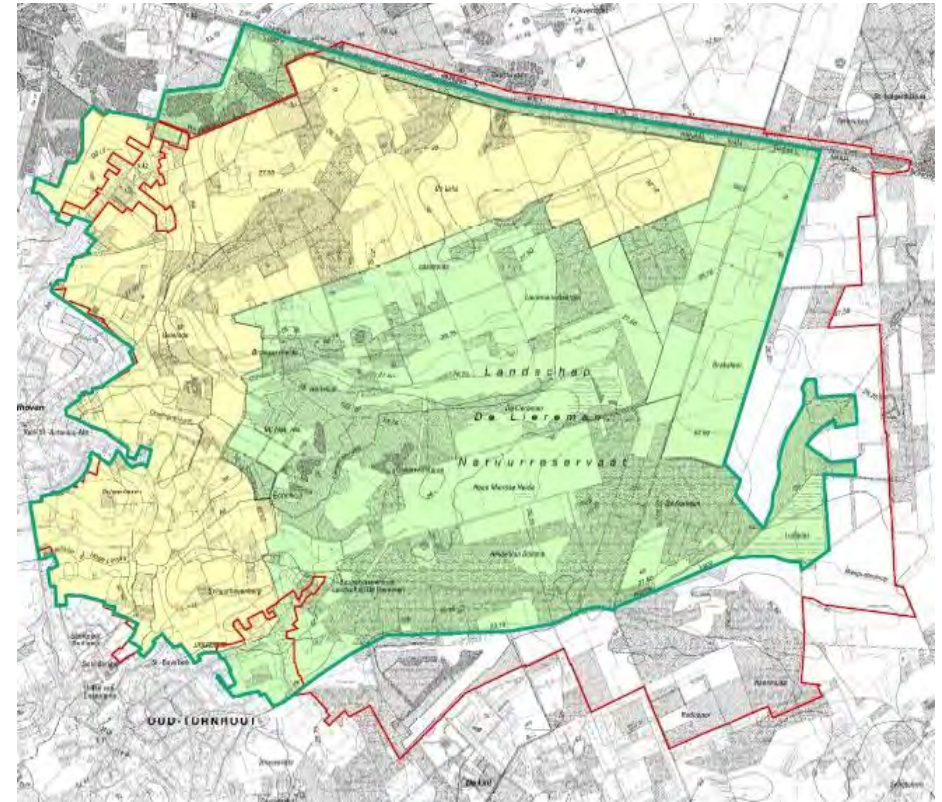

BUITENGEBIEDBELEID

- Vrijwaren van versnippering en versterken landschappelijke structuur
 - Afbakening van Natuurlijke hoofdstructuur
 - Afbakening van agrarische gebieden

Beter bekend als AGNAS

- Strategische projecten RSV
- Oproep Nationale Parken en Landschapsparken minister Demir
- ...

WAT WERD GEREALISEERD IN RUIMTEBALANS-TERMEN ?

Bestemmings-categorie	Totaal 1/1/1994	Totaal 1/1/2007	Totaal 1/1/2022	Saldo 1/1/1994 -1/1/2022	Streefcijfer RSV	Evolutie van saldo richting streefcijfer
Wonen	227.500	227.400	227.400	-100	227.500	nvt
Recreatie	18.300	19.200	20.600	2.300	21.000	85,2%
Natuur	111.100	122.500	130.300	19.200	150.000	49,3%
Overig groen	35.300	34.300	35.300	0	34.000	nvt
Bos	42.300	44.300	44.600	2.300	53.000	21,5%
Landbouw	807.600	794.500	783.500	-24.100	750.000	41,8%
Industrie - buiten poorten	39.100	42.400	45.900	6.800	66.000	70,1%
Industrie - poorten	17.200	17.100	16.400	-800		nvt
Overige	60.200	57.800	55.600	-4.600	58.000	nvt
Totaal	1.358.600	1.359.500	1.359.600	+1.000	1.359.500	

ONDERZOEK NAAR WAT ER FOUT LOOPT

VERGUNNINGENBELEID IN VLAANDEREN

PERCEEL 4: TOETSING VERGUNNINGENBELEID AAN DE BRV-PRINCIPES

<https://www.ruimtelijkeordening.be/Publicaties/articleType/ArticleView/articleId/9223>

UITHOLLING VAN DE PRINCIPES VAN HET RSV VIA TALLOZE DECREETSWIJZIGINGEN

- Versoepeling aansnijding woonuitbreidingsgebieden via PRIAK's
- Bijkomende opgave bedrijventerreinen en bijkomende selectie economische knooppunten
- Basisrechten voor zonevreemde woningen, recreatie en bedrijven
- Uitbreidingsregels voor zonevreemde woningen en bedrijven
- Invoering verjaring bouwmisdrijven
- Invoering van het instrument planologisch attest
- Zonevreemde functiewijzigingen
- ...

UITHOLLING VAN DE PRINCIPES VAN HET RSV VIA TALLOZE DECREETSWIJZIGINGEN

- Vrijstelling van vergunning, meldingsplicht, ...
- Lakser handhavingsbeleid door decentralisatie
- Uitzonderingsregels op maat van specifieke sectoren: motorcross, golfterreinen, weekendverblijven, erfgoed, recreatief medegebruik, algemeen belang,...
- Invoering afwerkingsregel
- Afschaffing diplomavereisten stedenbouwkundige ambtenaren
- ...

DECRETALE VERSOEPELINGSGROINGEN: PROBLEMATISCH

- Rechtspraak (periode Minister Schauvlieghe):
 - LWAG - VCRO artikel 5.7.1 - arrest nr. 145/2019 dd. 17 oktober 2019
 - Ontginningsgebieden - VCRO art. 4.4.8/3 - arrest nr. 144/2018 van 18 oktober 2018
 - Tuincentra - VCRO art. 4.4.24 - arrest nr. 179/2019 dd. 14 november 2019

BILAN 25 JAAR RSV

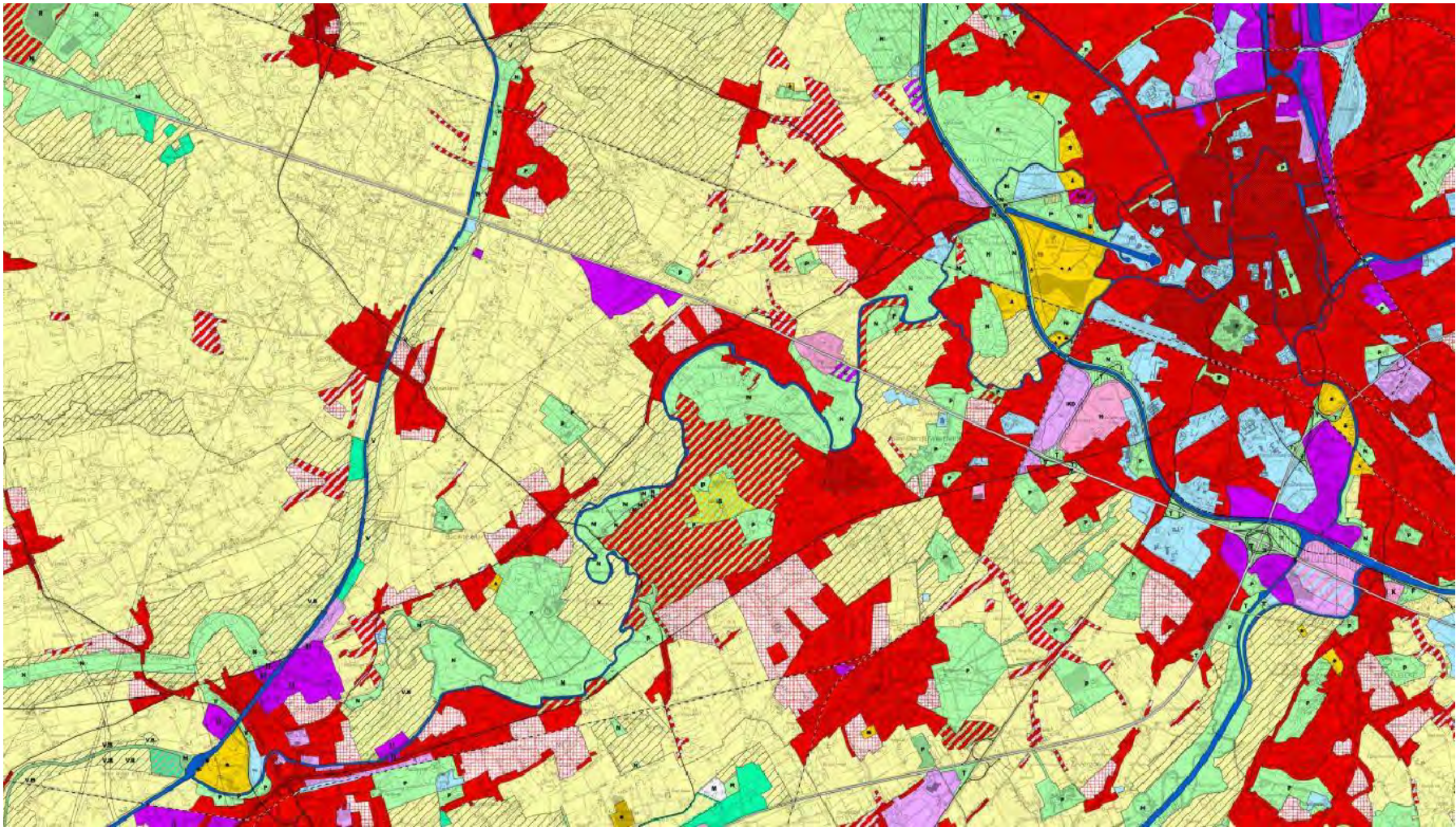
POSITIEF

- Duidelijke visie en concepten
- Invoering van strategische planning op alle niveaus
- Professionalisering van de sector en uitbouw capaciteit a.d.h.v. voorwaarden
- Verschillende succesvolle planningsprocessen en strategische projecten
- Rem op verstedelijking in het buitengebied (in beperkte mate...)

BILAN 20 JAAR RSV

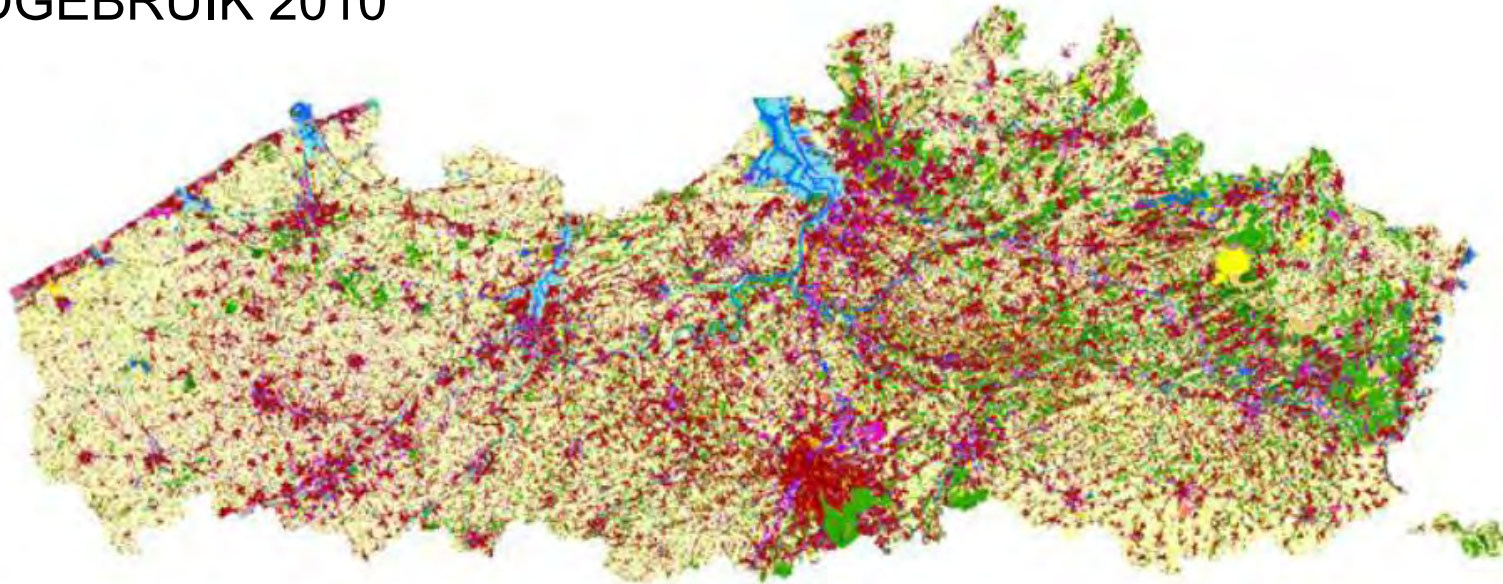
MINDER POSITIEF

- Aanvankelijk erg top down -> veel politieke en maatschappelijke weerstand
- Planningsprocessen slepen zeer lang aan
- Vooral 'harde' sectoren werden uitgevoerd, nadruk op bedrijventerreinen
- Sluipende uitholling via allerlei uitzonderingsregels
- Te ver doorgedreven decentralisatie: uitholling van functie van Vlaams beleid
- Veel te weinig RUP's (na meer dan 20 jaar slechts 20% !)

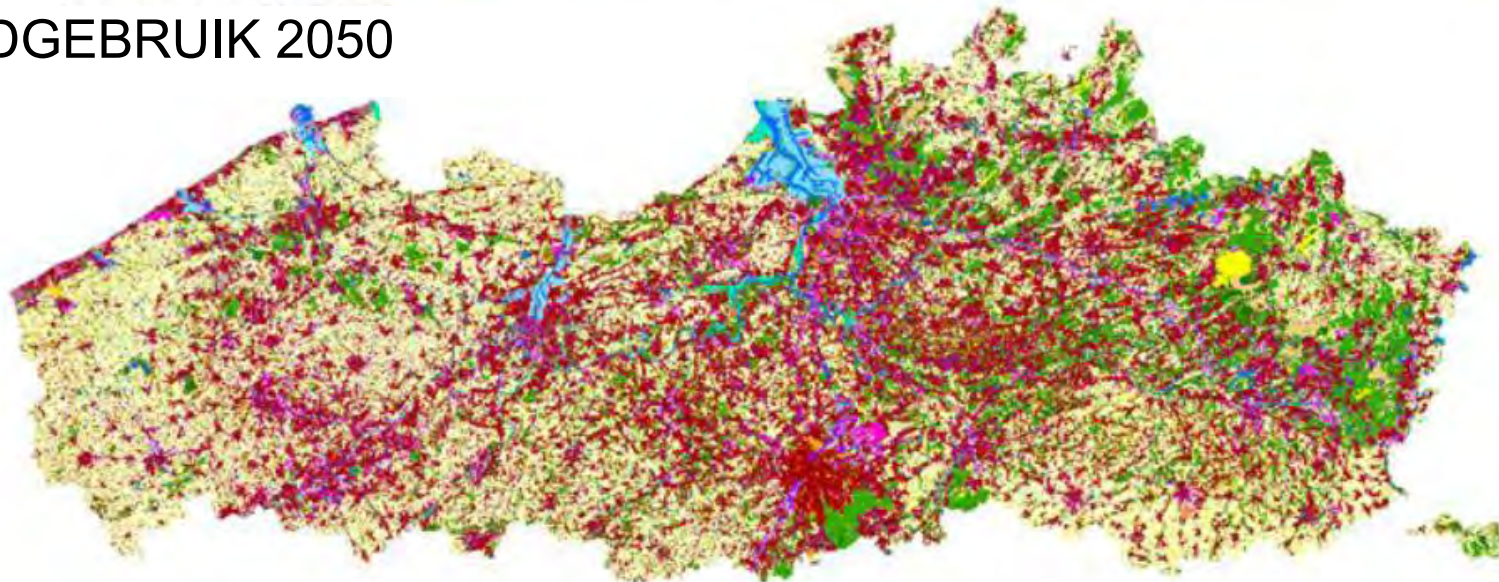

Bestemmingsplannen: het gewestplan, bron AGIV

LANDGEBRUIK 2010

LANDGEBRUIK 2050

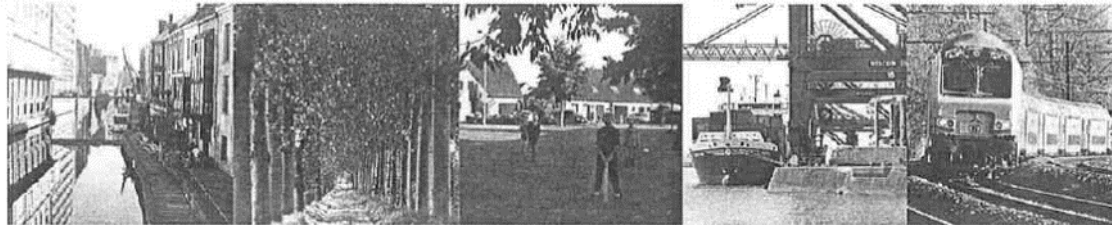

RUIMTELIJKE BELEIDSPLANNING

2. CODEXTREIN 2017 VAN RSV NAAR BRV

Evaluerend onderzoek naar de effectiviteit van de uitvoering van het ruimtelijk beleid in Vlaanderen

juli 2010

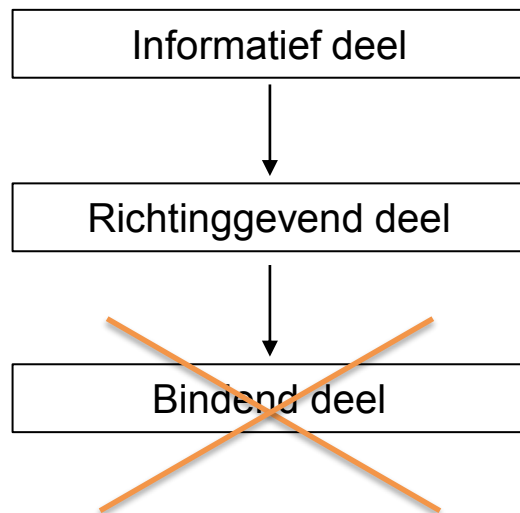
Instituut voor de Overheid - K.U.Leuven
SumResearch
Departement Architectuur Sint-lucas (Hogeschool W&K)
Nijmegen School of Management - Radboud Universiteit Nijmegen

VAN STRUCTUURPLANNING NAAR BELEIDSPLANNING

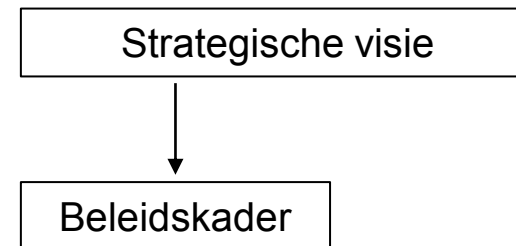
- Structuurplanning werd te 'log' en 'bureaucratisch' bevonden, vooral de koppeling tussen visie en planning (bindende bepalingen)
- Nood aan geactualiseerde visie
 - Demografie 6 naar 7 miljoen
 - Nieuwe thema's
 - Klimaat
 - Energie
 - Net land take

VAN STRUCTUURPLANNING NAAR BELEIDSPLANNING

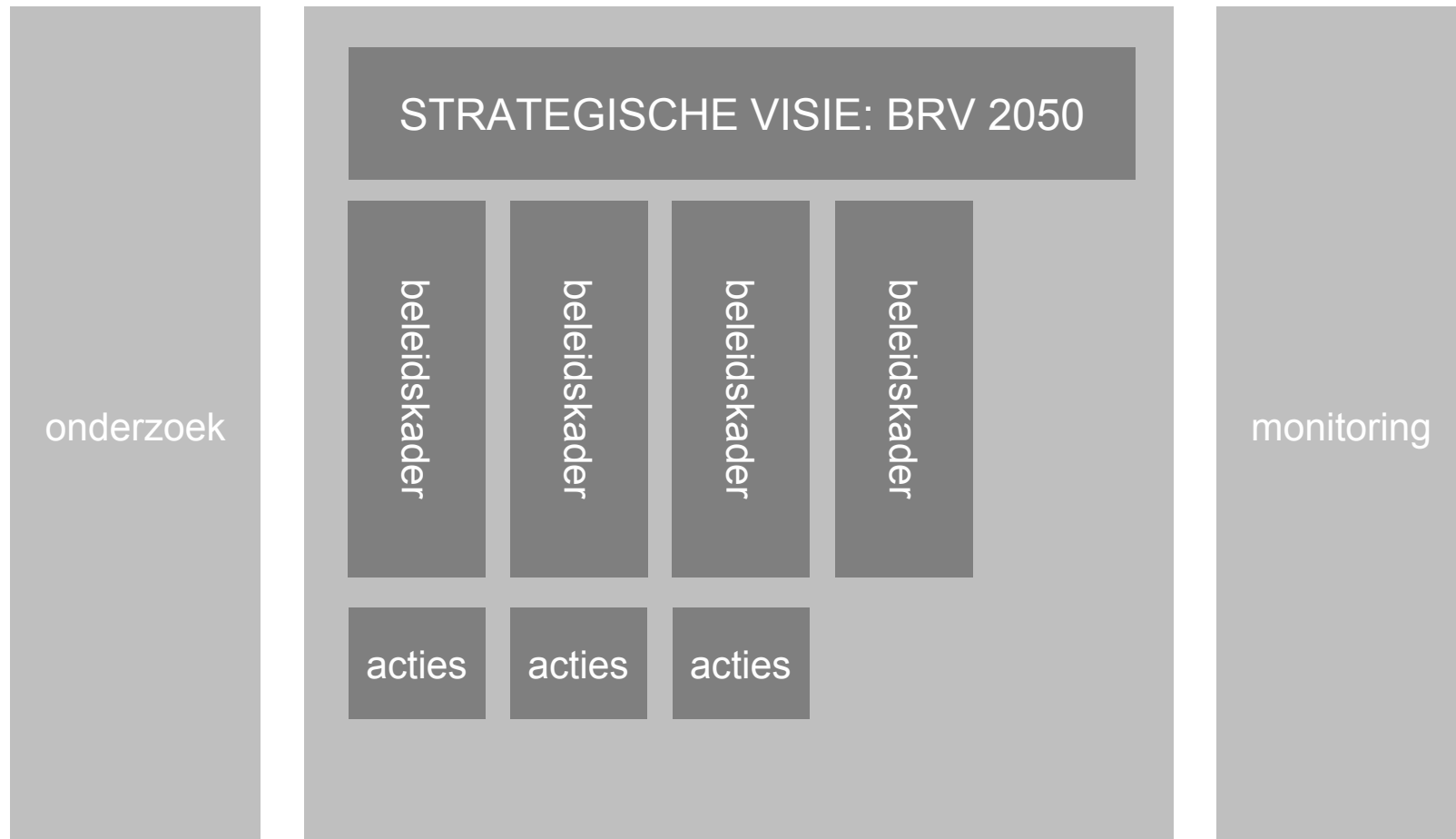
RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN

RUIMTELIJK BELEIDSPLAN

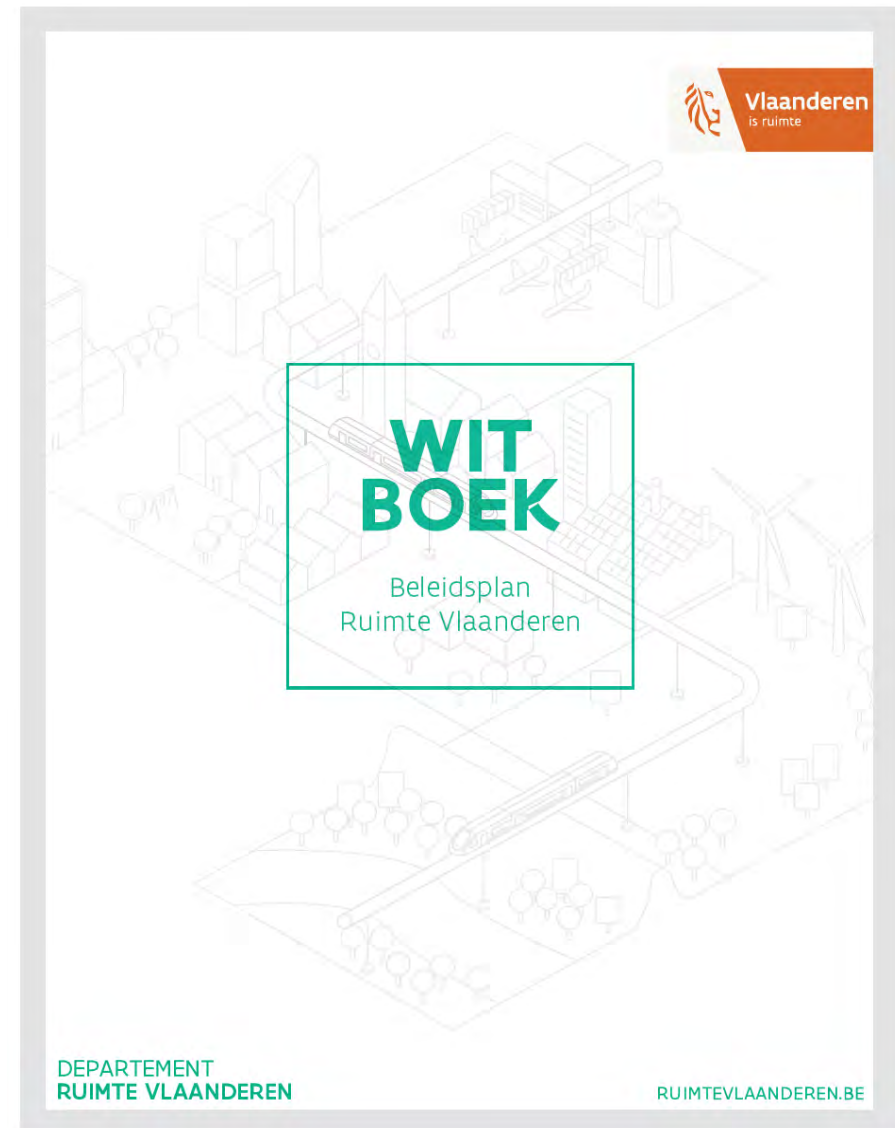

NIEUWE WERKWIJZE

mei 2012

november 2016

VAN STRUCTUURPLANNING NAAR BELEIDSPLANNING

- Overgang van structuurplanning naar beleidsplanning
- Enkele inhoudelijke krachtlijnen
 - Ruimtelijk rendement verhogen (betonstop = van 6 ha per dag naar 0 ha per dag)
 - Uitbouw van wonen en werken rond mainports (Luchthaven)
 - Transit-oriented development rond knooppunten
 - Blauwgroen netwerk
 - Hefboomplekken en dorpskernverdichting

“ We hebben de suburbanisatie en de versnippering van de open ruimte nog onvoldoende onder controle.

Voortbouwen op de robuuste lijnen van het RSV

Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) was de afgelopen vijftien jaar de leidraad voor het ruimtelijk beleid in Vlaanderen. Mede dankzij de inspanningen van veel partners heeft het ruimtelijk beleid tot zichtbare resultaten geleid: de vernieuwing en herinrichting van hele stadsdelen en -wijken, de herwaardering van waterlopen in de stad en in het landschap, de transformatie van stationsomgevingen, de groeiende aandacht voor fiets- en wandelpaden, de inrichting van wetenschapsparken, de aanleg van bossen en natuurgebieden, ... Het zijn stuk voor stuk tastbare resultaten waar we trots op mogen zijn.

Toch is er nog werk aan de winkel. Zo hebben we de suburbanisatie en versnippering van de open ruimte nog onvoldoende onder controle. En het RSV geeft geen afdoende antwoord op nieuwe uitdagingen

zoals klimaatverandering of het energievraagstuk.

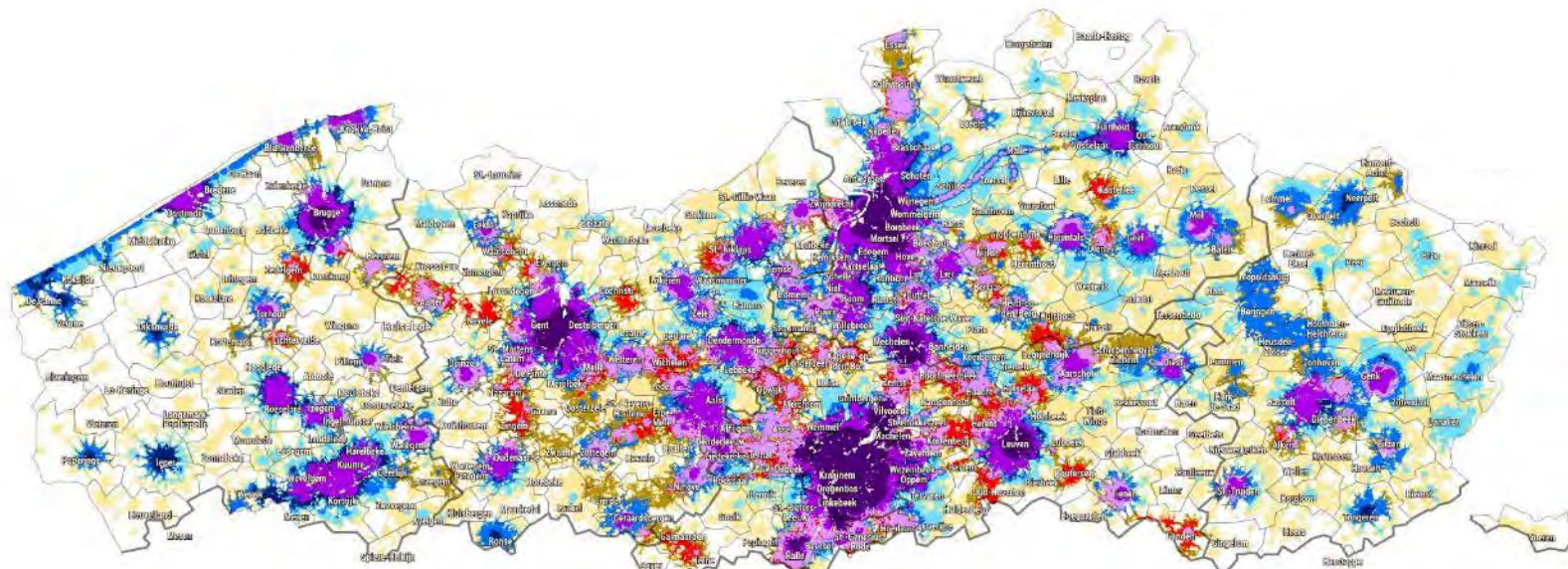
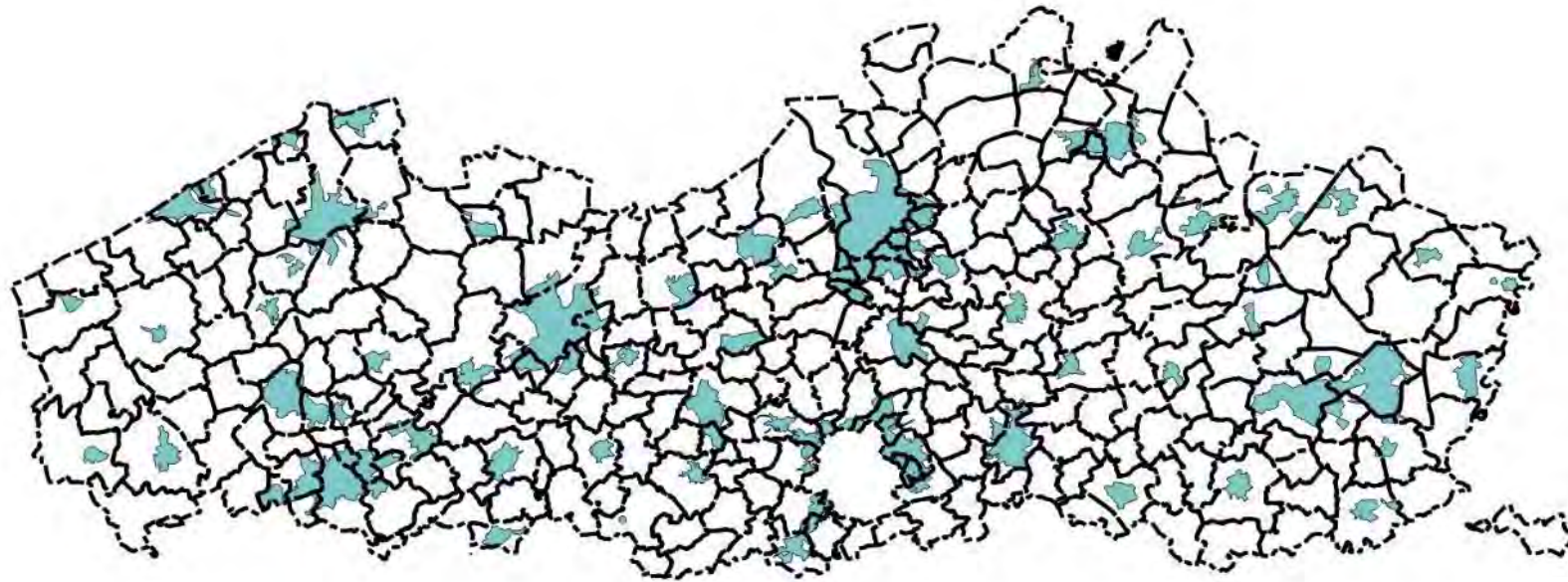
De visie die we uitwerken voor het Beleidsplan Ruimte bouwt voort op de robuuste krachtlijnen van het RSV en introduceert een aantal innoverende elementen die het ruimtelijk beleid een nieuwe impuls moeten geven.

We blijven streven naar een duurzame ruimtelijke ontwikkeling. Dit betekent voorzien in de behoeften van de huidige generatie zonder de mogelijkheden van toekomstige generaties in gevaar te brengen. Het is een ontwikkeling die de grenzen van de groei respecteert en bijdraagt tot de leefbaarheid van de samenleving. Een duurzame ruimtelijke ontwikkeling streeft naar een evenwicht tussen de economische, socio-culturele en ecologische aspecten met respect voor de draagkracht van de ruimte.

Het toekomstig ruimtelijk beleid moet voortbouwen op de robuuste krachtlijnen van het RSV om het streven naar een duurzame ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken. De bestaande ruimtelijke structuur blijft de basis om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen op te enten. We willen blijvend onze steden en dorpskernen versterken door er ontwikkelingen te bundelen. We versterken de economische kracht van Vlaanderen door economische activiteiten te enten op bestaande economische concentraties. De ruimtelijke keuzes die we maken, moeten het beheersen van de mobiliteit blijven ondersteunen. We willen ook de open ruimte blijven vrijwaren en versnippering tegengaan. We respecteren de basisdoelstellingen, ruimtelijke principes en veel andere elementen uit het RSV maar geven ze een actuele invulling.

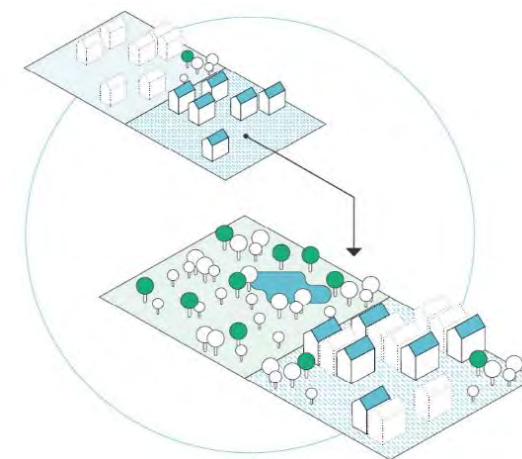
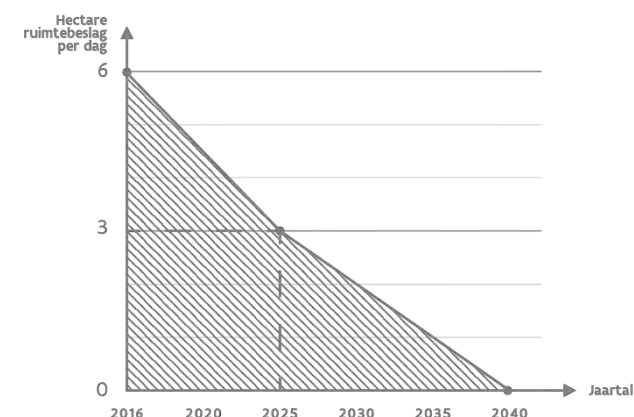

20 juli 2018

Perspectief voor de toekomst

Inzetten op een ommekeer

Vlaanderen
is omgeving

Strategische visie BRV

6 strategische doelstellingen

SD 1 – Verminderen bijkomend ruimtebeslag (0ha 2040)

SD 2 – Vlaanderen sterk inbedden in Europese economische ruimte en energienetwerken

SD 3 – Goed leven in een palet van leefomgevingen in sterke steden en dorpen (10 kernkwaliteiten)

SD 4 – Wonen en werken nabij huidige en toekomstige collectieve vervoersknopen en voorzieningen

SD 5 – Een robuuste open ruimte die voedselproductie en biodiversiteit een zekere toekomst biedt

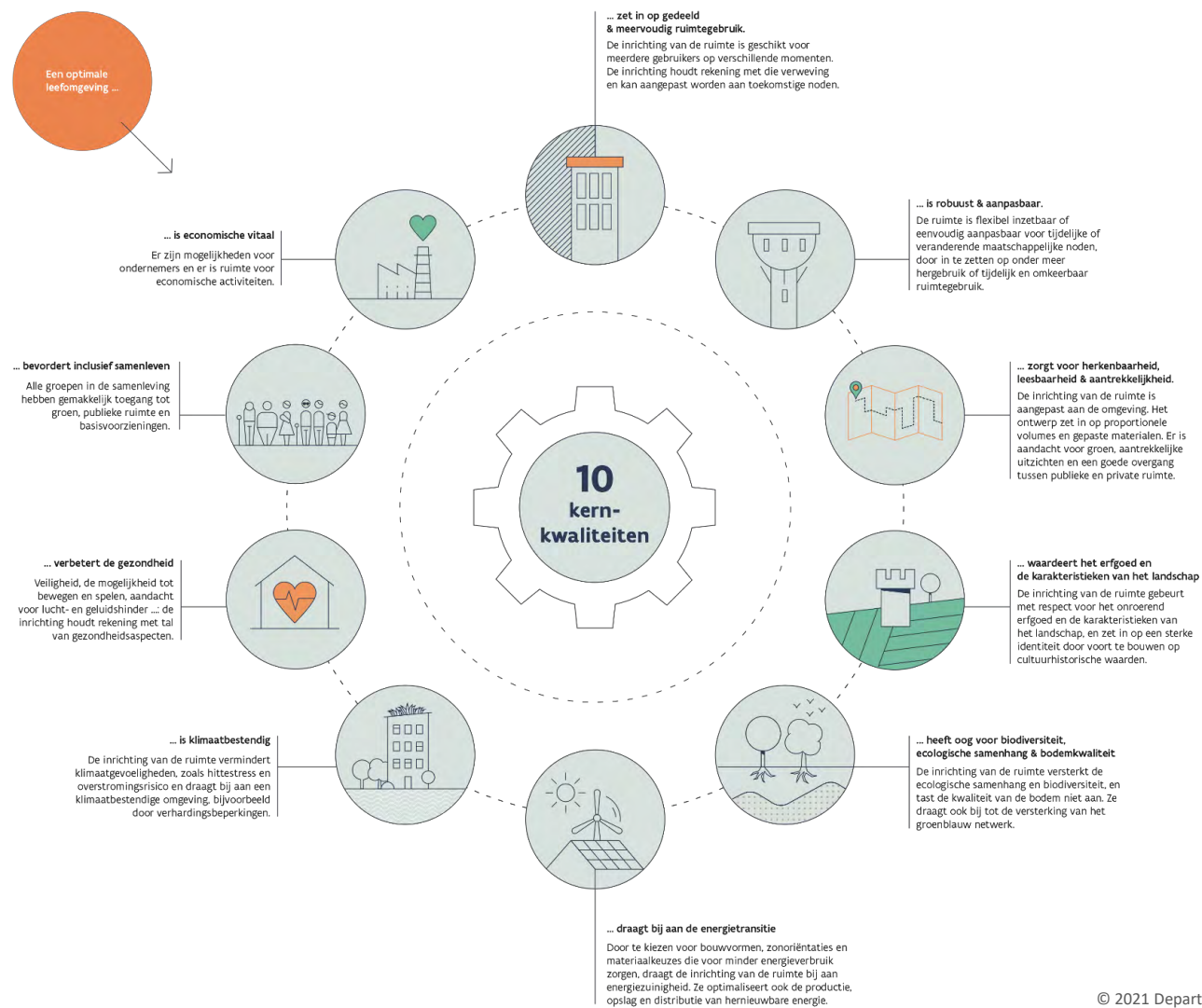
SD 6 – Netwerk van groenblauwe aders maakt ruimte klimaatbestendig en meer leefbaar

De 10 kernkwaliteiten uit de strategische visie BRV als kapstok om te werken aan een kwaliteitsvolle leefomgeving

De 10 kernkwaliteiten uit de strategische visie BRV dragen samen bij tot een kwalitatieve leefomgeving

© 2021 Departement Omgeving

Gebaseerd op [Strategische Visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen](#), p. 28-29

Betonstop leidt tot betongolf

Er wordt vandaag per dag twee hectare open ruimte méér ingenomen dan in 2015. En dat ondanks de 'betonstop', die een jaar later werd afgekondigd.

VAN ONZE REDACTEUR
TOM YSEBAERT

BRUSSEL | In 2015 werd vijf hectare open ruimte per dag ingepalmd. Het jaar daarna kondigde de Vlaamse regering met het Beleidsplan Ruimte de zogeheten 'betonstop' af: tegen 2040 mocht er geen open ruimte meer opgesoupeerd worden.

In weerwil van die intentie is in 2017 het ruimtebeslag alweer toegenomen, naar 7,33 hectare per dag. In 2015 was het nog 5,19 hectare. Dat leren drie onderzoekers van de UGent, de UAntwerpen en het studiebureau Omgeving uit de gegevens van de federale statistische dienst Statbel. Die is onder meer gebaseerd op het kadaster

en de aanleg van infrastructuur. In een opiniestuk voor *De Standaard* betreuren de drie auteurs dat het 'aankondigingsbeleid nooit door bindende maatregelen is verankerd' en dat door steeds soepeler vergunningen het omgekeerde effect bereikt wordt. Grondeigenaren zijn volgens hen snel aan het bouwen geslagen, om een nakend verbod voor te zijn.

Als voorbeelden van soepeler vergunningen ('achterpoortjes') verwijzen ze onder meer naar de minimale criteria voor wat een 'uitgeruste weg' genoemd wordt en naar de mogelijkheid om gebouwen in agrarisch gebied om te vormen tot een woning zonder landbouwfunctie, een horecazaak of een aannemersbedrijf.

Een halt toeroepen aan bouwen binnen de bestemmingsplannen in de open ruimte zal miljarden aan vergoedingen kosten aan de eigenaren ('planschade'). 'Zou de overheid dat geld niet beter besteden door er de stedelijke kernen aantrekkelijker mee te maken, zodat de mensen niet eens meer op de buiten willen gaan wonen?', vraagt Tom Coppens (UAntwerpen) zich

Aantal hectare ingenomen open ruimte per dag

Evolutie in Vlaanderen, 2010-2017

af. Op de vraag hoe een bouwstop dan wel gerealiseerd kan worden, daar moet ook Coppens het antwoord schuldig blijven. 'Alle scenario's liggen moeilijk. We hebben voorgesteld om het gewestplan te laten uitdoven, maar ook dat zal pijnlijke kanten hebben.'

De bouwsector relateert bij monde van Marc Dillen van de Vlaamse Confederatie Bouw (VCB) de toename. 'Wij rekenen met de bebouwde percelen in plaats van met bodembegebruik. Ook daar zien we een stijging in 2016 en 2017, zij het een kleinere, van 4,5 hectare in

2015 naar 5,4 in 2016 en 5,6 in 2017.' Bebouwing en ruimtegebruik vertonen overigens nagenoeg dezelfde trend. Tom Coppens zegt dat bodembegebruik aspecten bevat die niet in het kadaster staan, zoals wegen en stortplaatsen. 'De bodembezetting stijgt sneller dan het kadaster, doordat de infrastructuur voor wegen en vervoer sterk is toegenomen.'

2017 vertoont een opwaartse knik, maar Marc Dillen beklemtoont dat de trend op de langere termijn dalend is. 'Begin jaren negentig ging er 13 hectare per dag

voor de bijl. Het aantal beschikbare bouwgronden is ruimtelijk sowieso beperkt, dus in de toekomst zal het vanzelf ooit nul zijn. Een bouwstop kan dat punt alleen wat versnellen.'

Dat de grondeigenaren snel aan het bouwen geslagen zijn, kan Dillen niet bevestigen. 'Het aantal vergunningen is gestegen in 2016 maar gedaald in 2017. We zien minder aanvragen voor gezinswoningen en meer voor appartementen. Die laatste zijn alvast een efficiënter gebruik van de ruimte.'

• Biz. 32 opinie

FEESTELIJKE KORTINGEN
BIJ SPAR!

Kijk snel binnenin

mijnspaar.be

6 4 13657 203130 52
Vlaamse-Brabant

MAAR ...

- Geen halt aan uitzonderingsregels
- Geen halt aan decentralisatie
- Vragen i.v.m. continuïteit bestaande kaders (o.a. afbakeningsplannen)
- Vragen i.v.m. meerwaarde ten opzicht van RSV
- Tegenstand vanuit Limburg en West-Vlaanderen: l'histoire se répète?

Burgemeesters Westhoek zien betonstop als bewijs van verwaarlozing door Brussel

‘We zijn het kotsbeu als kneusje gezien te worden’

De Westhoek is boos op de aangrijpende betonstop. Die is volgens lokale burgemeesters in het nadeel van hun regio. ‘Je kunt 220.000 belastingbetalers niet zomaar aan de kant schuiven.’

VAN DINZ REDACTEURS
PIETER LESAFFER
TOMMY HUYGHEBAERT

BRUSSEL | ‘Het vorst zo veel aan, en plots zal de kruik barsten’, waarschuwt de burgemeester van Poperinge, Christof Dejaegher (CD&V). Hij heeft zich samen met zijn collega’s van Ieper, Diksmuide en Veurne verenigd in het protest tegen de betonstop – het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen dat de Vlaamse regering aan het uitwerken is. Daarvoor zullen 36.000 hectare afgelegen gronden in de toekomst niet meer bebouwd mogen worden. In de Westhoek wordt dat meteen voelbaar, want daar hebben ze meer afgelegen gronden dan in de andere, dichtbevolkte regio’s.

‘Hier wonen 220.000 mensen, die allemaal belastingen betalen’, zegt Dejaegher. ‘Je kunt hen niet

zomaar aan de kant schuiven. Of moeten ze geen belastingen meer betalen? We zijn het kotsbeu om als kneusje gezien te worden. Telkens opnieuw worden mensen weggejaagd uit de regio.’

Zijn collega-burgemeester van Veurne, Peter Roose (SPA), geeft het openbaar vervoer als voorbeeld. ‘Wij vragen al jarenlang tevergeefs extra geld, maar dat komt er niet. Dat dwingt mensen om twee auto’s te hebben.’ In haar plannen gaat de Vlaamse regering de andere richting uit. Ze belooft inwoners die in de buurt van openbaar vervoer wonen met meer bouwrechten.

Negatieve spiraal

De West-Vlaamse gouverneur Carl Decaluwé begrijpt de frustratie. ‘Buitenstaanders vinden de Westhoek een mooie streek om op vakantie te gaan of te gaan wandelen. Maar met mooie landschappen alleen linden die burgemeesters hun begroting niet in evenwicht. Ze willen de economie doen draaien door bedrijven en woningen te bouwen.’

Decaluwé zelf ziet vooral heil in de komst van onderzoeksinsti-

De Westhoek, een afgelegen stukje België. © Michel Hoedgyn

‘Telkens opnieuw worden mensen weggejaagd uit de regio’

CHRISTOF DEJAEGHER
Burgemeester van Poperinge

‘De enige manier om een negatieve impact van de betonstop te vermijden, lijkt me een financiële compensatie’

CARL DECALUWÉ
Vorst-Vlaamse gouverneur

tuten en -bedrijven in de regio. ‘Ik mis het gevoel op maritieme wetenschappers die hier kunnen profiteren van de nabijheid van de zee.’

Volgens de gouverneur is de Westhoek het slachtoffer van de seiging om steeds meer centraal te organiseren. ‘Minder dunbevolkte buslijnen, kleine schooljes die sluiten... Daardoor raak je in een negatieve spiraal. De enige manier om te vermijden dat de betonstop opbrengt een negatieve impact heeft, lijkt me om een financiële compensatie te geven aan de landelijke gemeenten.’

Iedereen gelijk

De bevoegde minister van Leefmilieu, Joke Schauvliege (CD&V), is daar niet toe geneigd. ‘Iedereen is gelijk’, zegt haar woordvoerder. ‘De minister trekt wel de kaart van het platteland, maar dat betekent niet dat er uitzonderingen kunnen komen.’

De burgemeesters zijn in ieder geval niet van plan om het hierbij te laten. Ze willen nu het debat openen tot de Vlaamse regering inzet dat de Westhoek niet onder een ‘stolp’ thuishoort.

CD&V waarschuwt voor de betonstop van CD&V

28/02/2019 om 10:37 door bbd

Foto: belga

‘Als we het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen met de betonstop onverkort doorvoeren, zal dit 166 van de 289 woonkernen in Limburg doen doodbloeden.’ Dat zegt gedeputeerde van Ruimtelijke Ordening Inge Moors (CD&V). Opmerkelijk: de betonstop komt uit de koker van CD&V-minister Joke Schauvliege die is opgevolgd door CD&V-minister Koen Van den Heuvel.

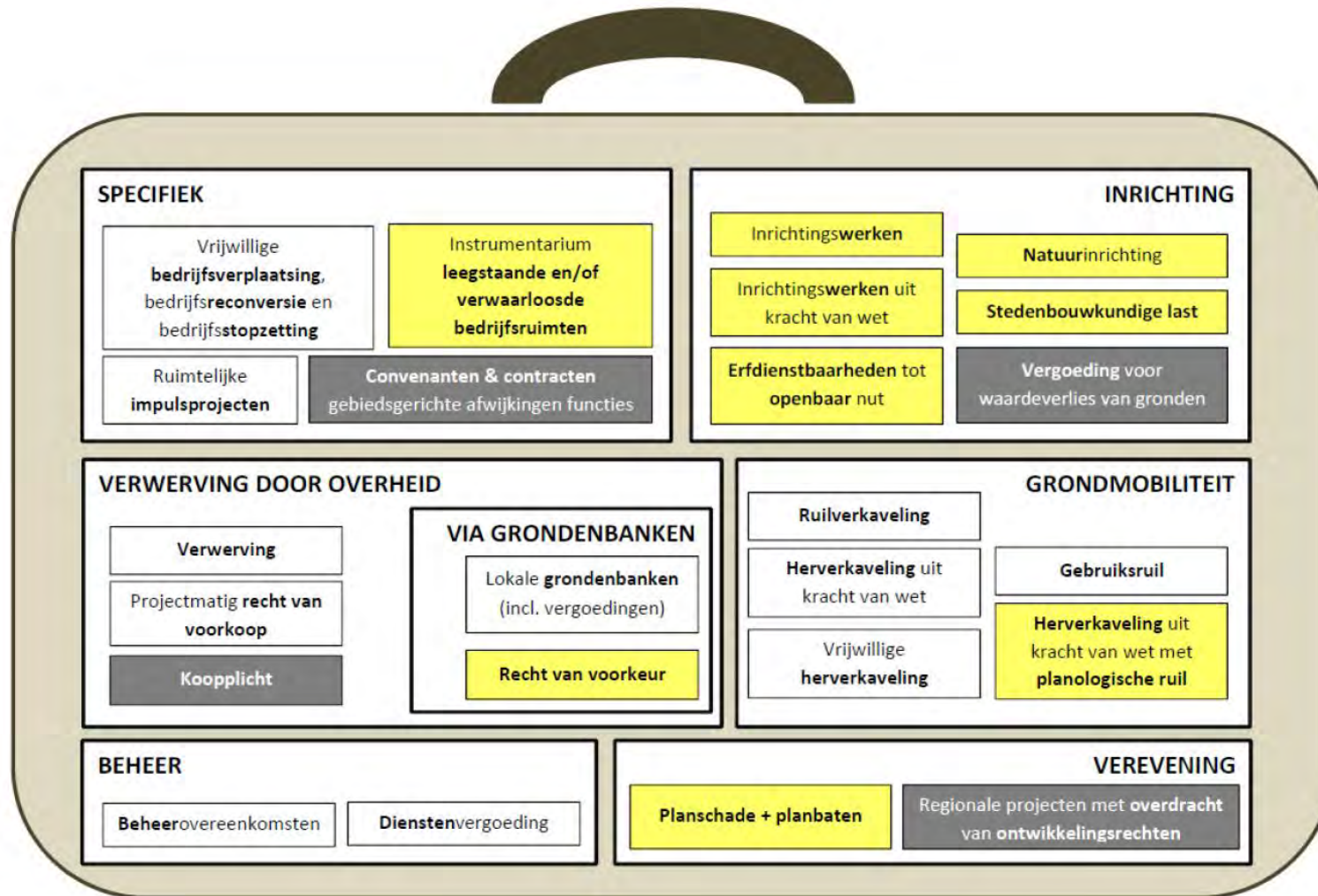
KOSTEN SCHRAPPEN 20.000 HA?

- 5 miljard bij huidige planschade-regeling
- 12,5 tot 32 miljard bij goedkeuring instrumentendecreet

Tabel 27: financiële resultaten Scenario 1 (x € miljard en netto contante waarde)

Scenario 1	Vlaanderen totaal	Hoge dichtheid, ruime markt	Hoge dichtheid, krappe markt	Middel dichtheid, ruime markt	Middel dichtheid, krappe markt	Lage dichtheid, ruime markt	Lage dichtheid, krappe markt
Aantal wooneenheden	327.713	69.366	42.750	72.258		120.808	22.531
Gebiedsontwikkeling / aanleg infra en onderhoud / rendement verdichting	14,0	3,0	1,9	3,1		5,1	1,0
Directe kosten scenario (planschade of transactiekosten ruilarrangementen)	-4,8	-0,2	-0,0	-0,8		-2,9	-0,9
Ecosysteemdiensten	-0,1	-0,0	-0,0	-0,0		-0,0	-0,0
Gebouwde leefomgeving en algemene welvaart	11,1	2,4	1,5	2,5		4,1	0,8
Vervoerskosten	31,4	-6,6	-4,0	-6,9		-11,7	-2,2
Energie	-9,8	-2,1	-1,3	-2,2		-3,7	-0,7
Totaal	20,9	-3,6	-2,0	-4,3		-9,1	-2,0

INSTRUMENTENDECREET

HET KROKUSAKKOORD 2022

- Vrijgavebesluit van de gemeenteraad
- Soepelere regeling voor sociale woonorganisaties
- Indien WUG min. 90% geordend verdere opvulling perceel per perceel mogelijk
- Planschadevergoeding van 80% naar 100% **bij herbestemming**
- Vlaams bouwshiftfonds van € 100 miljoen/jaar tot 2040
- Verdeling van de kosten tussen gemeenten en Vlaanderen
- Niet van toepassing in watergevoelig openruimtegebied (WORG)

RUIMTELIJKE BELEIDSPLANNING

3. WAT GEBEURT ER OP PROVINCIAAL NIVEAU?

PROVINCIE WEST-VLAANDEREN: conceptnota maart 2022

#MEERWEST-VLAANDEREN DAAR GAAN WE SAMEN VOOR

Vanaf 2020 zetten wij als provinciebestuur in op Meer West-Vlaanderen. We investeren meer dan **250 miljoen** in meer fietspaden, meer groen, meer opleidingen voor werknemers, meer ontwikkelingskansen voor ondernemers en landbouwers, meer duurzaamheid... Meer West-Vlaanderen realiseren we samen met alle West-Vlaamse steden en gemeenten, samen met Vlaanderen, België en Europa. Ook samen met jou.

Jouw provinciebestuur wenst je alvast een voorspoedig 2020 !

Maak Ruimte voor Oost-Vlaanderen 2050

Tijdspad - Proces

Status van het voorontwerp

= basis voor overleg

= doelstelling en principes – potentiekaarten maken het concreet
=> verdere verfijning richting Ontwerp

Lancering
13 mei

voorontwerp 2022

- Digitaal voorontwerp (pdf)
- Animatievideo

- 4 samenvattende webpagina's met kaarten, beelden en tekst:

- Gedrukte boekjes – vandaag beschikbaar

openbaar
onderzoek

overleg

4

Strategische doelstellingen

Uitdagingen

- klimaatverandering
- maatschappelijke verandering
- eindige grondstoffen, energie en ruimte
- verlies van biodiversiteit en ecosystemen

4 strategische doelstellingen

- klimaatgezond zijn
- duurzame maatschappelijke groei realiseren
- circulair en geïntegreerd denken en handelen
- biodiversiteit en ecosysteemdiensten versterken

← transformatie opgave →

← Ruimte voor maatschappelijke activiteiten/bebouwde ruimte →

← Ruimte voor biodiversiteit en ecosystemendiensten/open ruimte →

Transitie naar een **robuuste en** veerkrachtige ruimte

Provincie als
beleidsmaker
= visie

Provincie als
realisator
= uitvoerende rollen

robuuste openruimtegehelen

sterk groenblauw netwerk

robuustheid en
veerkracht is overal

Transitie naar een **circulaire** samenleving

Provincie als
beleidsmaker
= visie

Provincie als
realisator
= uitvoerende rollen

Organiseren van ruimtegebruik
op strategisch gelegen plekken

Transformatie in functie van circulaire
gebiedsontwikkeling

Circulariteit is
overal

Transitie naar een **solidaire** (be)leefomgeving

Provincie als
beleidsmaker
= visie

Provincie als
realisator
= uitvoerende rollen

Focus in een netwerk van kernen

Alles op de juiste plek

(Be)leefbare kernen

Prov. Beleidsplan Ruimte Antwerpen

Algemene toelichting proces en inhoud

Vier principes

Zuinig
ruimtegebruik

Veerkracht

Eigenheid

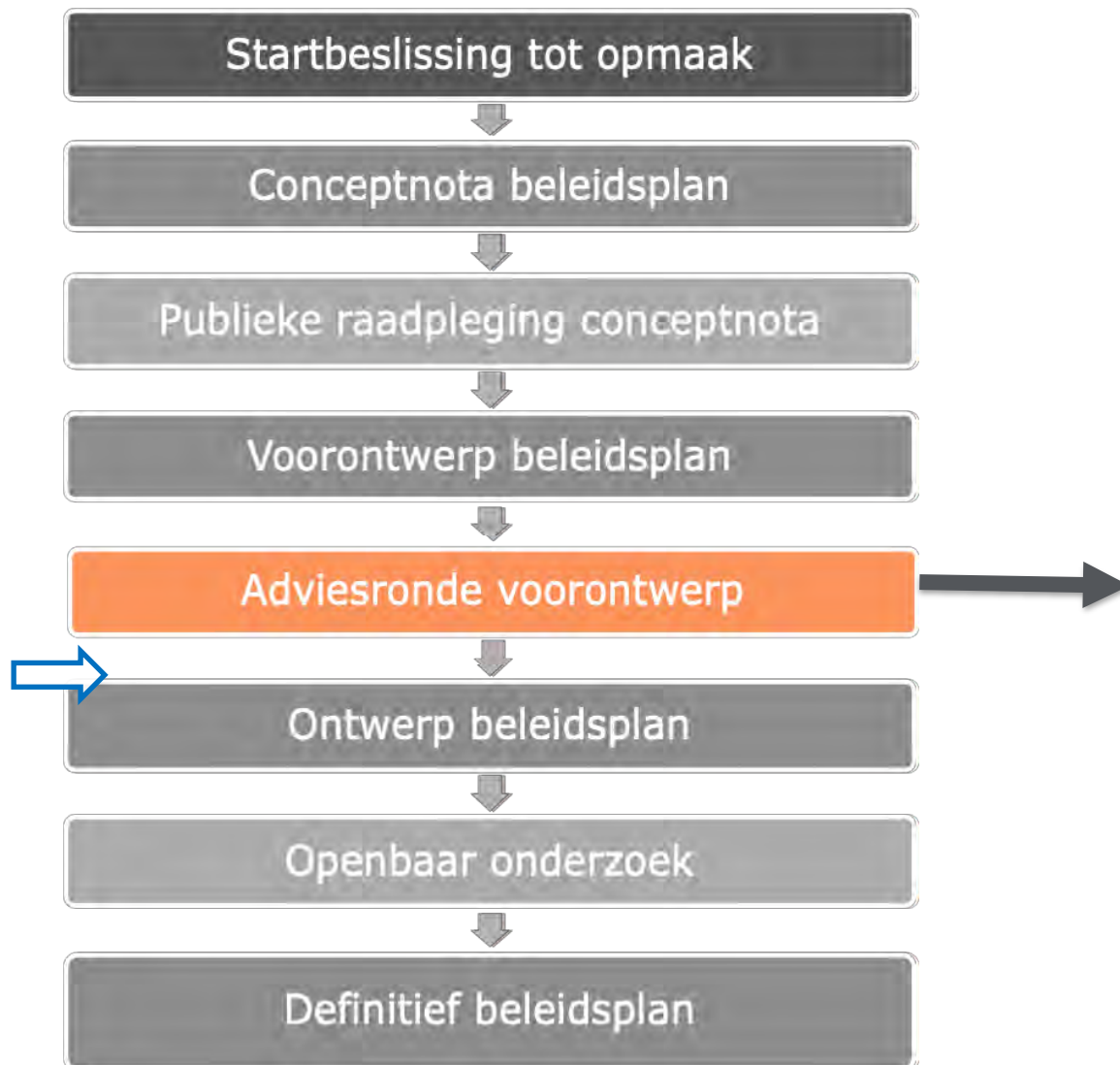
Nabijheid en
bereikbaarheid

Zeven strategiën

- Offensieve open ruimte
- Samenhangend ecologisch netwerk
- Van versnippering naar bundeling
- Ruimtelijk multimodale knopen
- Sluitend locatiebeleid voor (hoog)dynamische functies
- Levendige kernen
- Energietransitie

Adviesronde voorontwerp Beleidsplan Ruimte

Decretaal verplicht = PROCORO,
dep. Omgeving &
gemeentebesturen:

1. Schriftelijk advies:

- 52 gemeenten
- PROCORO
- Dep. Omgeving

2. Overleg:

- 51 gemeenten (ambt. & pol.)
- PROCORO
- Dep. Omgeving
- Intercommunales & adm. vervoerregio's

Beleidsplan Ruimte Vlaams-Brabant

An aerial photograph of a suburban landscape. The scene is dominated by green spaces with many young trees planted in rows. There are several large, modern-looking buildings and smaller residential structures scattered throughout. A winding path or road cuts through the landscape. The overall tone is light and airy, with a focus on greenery and open space.

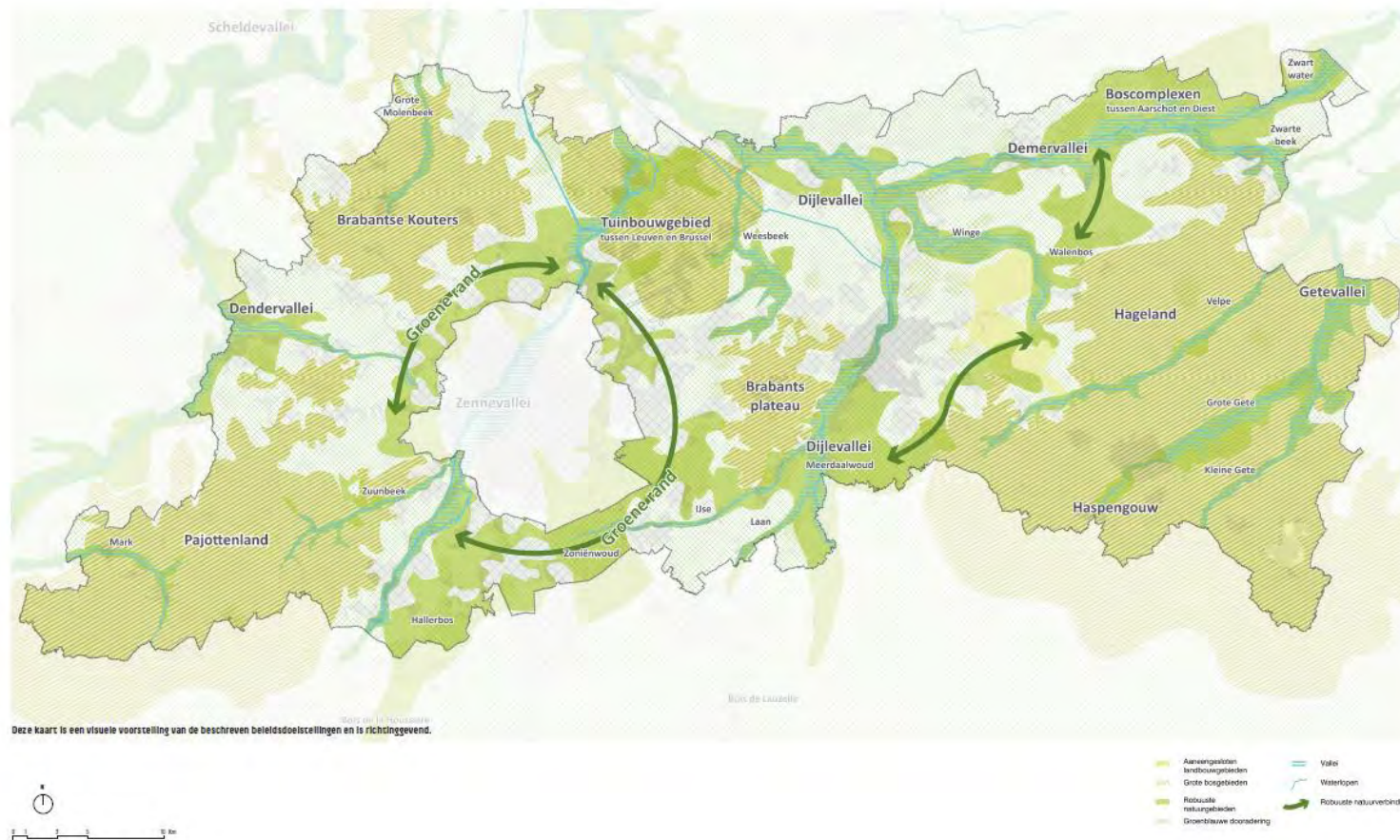
VOORONTWERP

Plenaire overlegronde van 15 januari tot en met 16 maart 2022

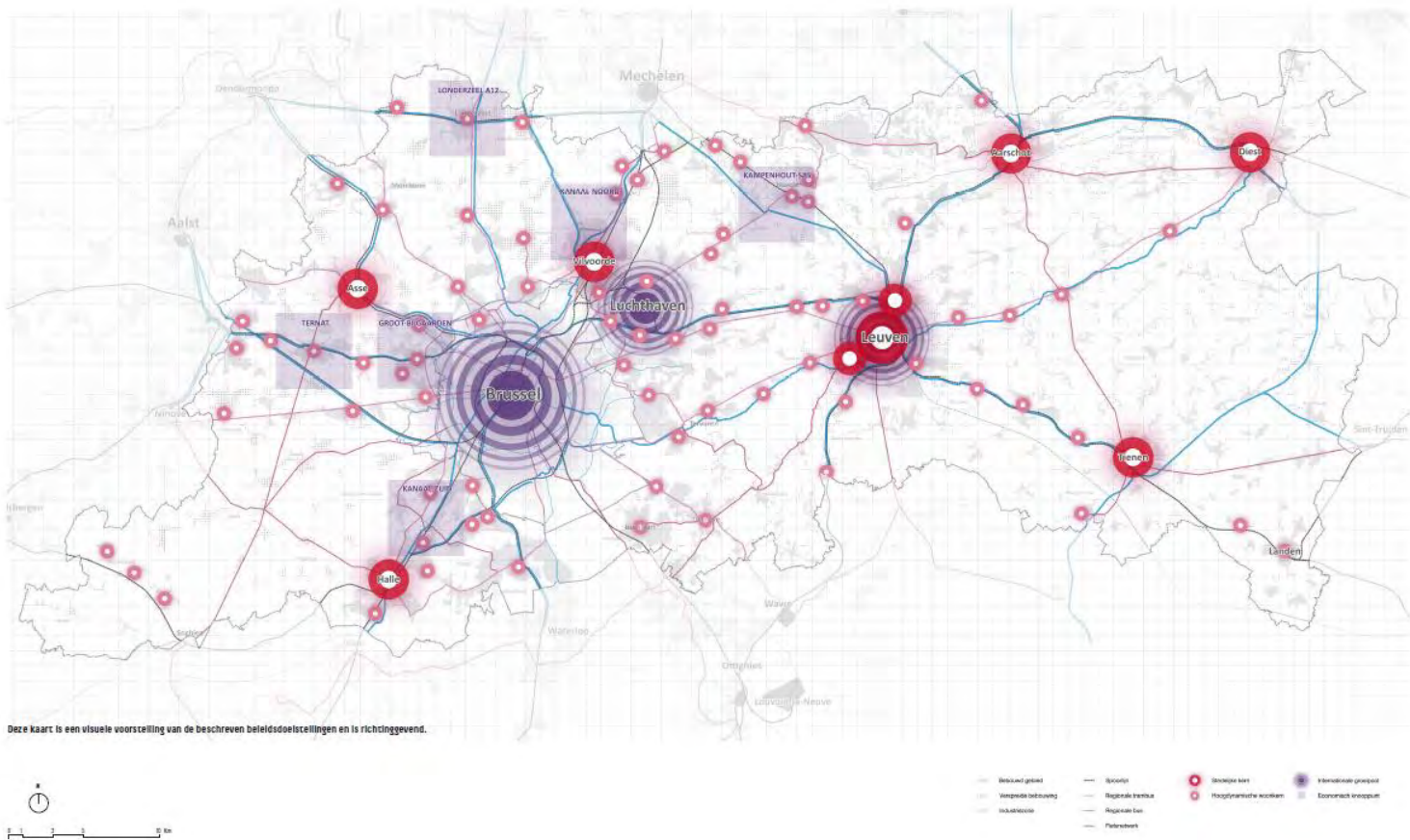
Stand van zaken Beleidsplan Ruimte Vlaams-Brabant

ZACHTE RUGGENGRAAT - openruimtenetwerk

Stand van zaken Beleidsplan Ruimte Vlaams-Brabant

HARDE RUGGENGRAAT - netwerk van kernen en knooppunten

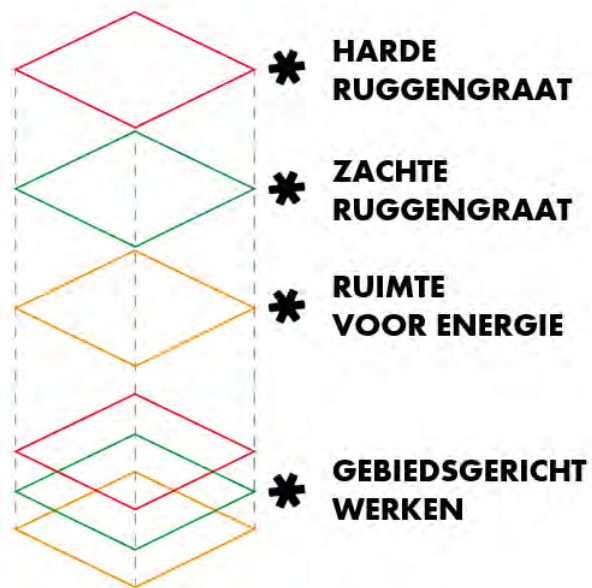

Ondersteuning bij ruimtelijk beleid

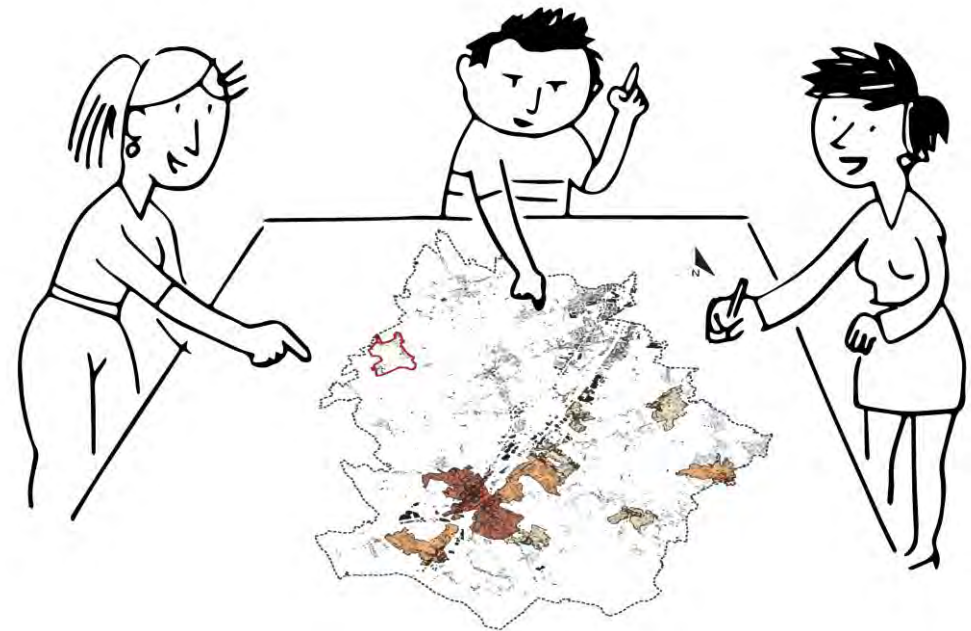
Operationalisering beleidsplan

**BELEIDSPLAN
VOORONTWERP**

**ACTIEPROGRAMMA
RUIMTE 2020-2025**

**BESTUURLIJKE OVERLEGTAfels
> (INTER)GEMEENTELIJKE PLANPROCESSEN**

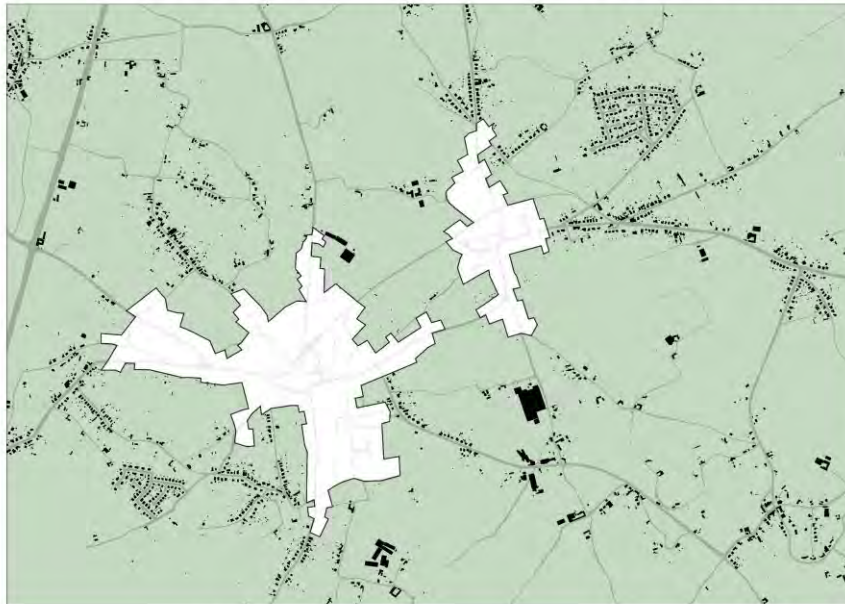
Ondersteuning bij ruimtelijk beleid

Operationalisering beleidsplan

Kernen

Woongebieden buiten de kernen

Beleidsplan Ruimte Limburg Toelichting ontwerp

TUSSENTIJDSE STAND VAN ZAKEN – 16 mei 2022

VERENIGDE COMMISSIE

Het proces

vandaag

november 2019

september 2021
deputatie

najaar 2022
provincieraad

najaar 2023
provincieraad

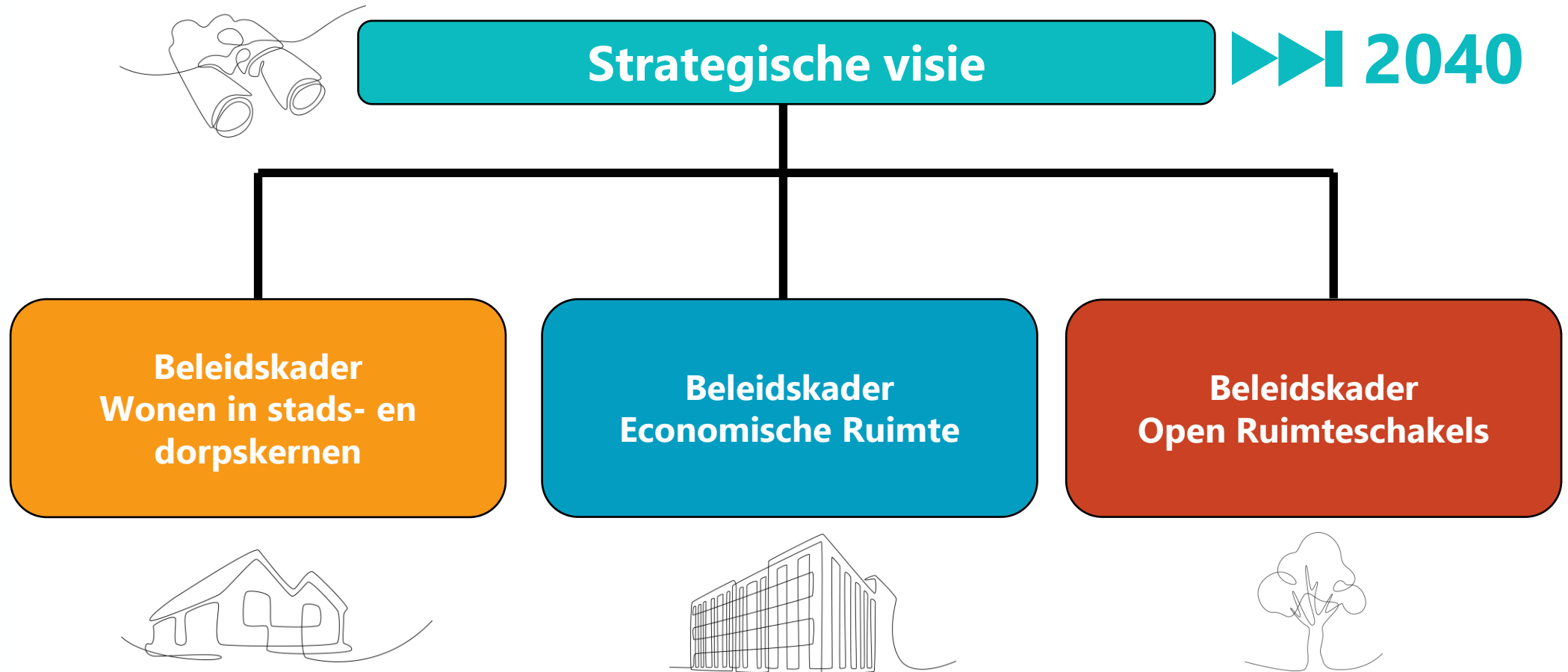

Publieke consultatie
21 nov. 2019 – 21 jan. 2020

Adviesronde
Gemeenten / Procoro / Vlaanderen
8 okt. – 15 dec. 2021

Openbaar Onderzoek
Gemeenten / Procoro /
Vlaanderen / Publiek
najaar 2022

1 strategische visie + 3 beleidskaders

7 strategische doelstellingen + 3 beleidskaders met een rechtstreekse relatie met een strategische doelstelling

SD1 - De **ruimtelijke regionale eigenheid** valoriseren

SD2 - **Steden en dorpen** gericht versterken

SD3 - Ruimtelijke ontwikkelingen en **mobiliteit** op elkaar afstemmen

SD4 - Het **open ruimtesysteem** versterken

SD5 - **Competitief en duurzaam ondernemen** faciliteren op de juiste plaatsen

SD6 - **Hernieuwbare energie** integreren in het ruimtelijk beleid

SD7 - Meer ruimte geven aan de fietser

BK Wonen in stads- en dorpskernen

BK Open Ruimteschakels

BK Economische Ruimte

Kernvraag van de milieueffectbeoordeling

In welke mate **draagt** het Ruimtepact 2040 (al dan niet) **bij** aan een verbetering van het milieu en de leefomgeving, volgens de geldende (milieu)beleidsdoelstellingen en rekening houdend met autonome en gestuurde evoluties?

MER is geen ex-post beoordeling, maar een **proces** dat het beleidsplan voedt met inzichten op het vlak van milieu en zoekt naar continue integratie van aandachtspunten, vanuit een positieve instelling

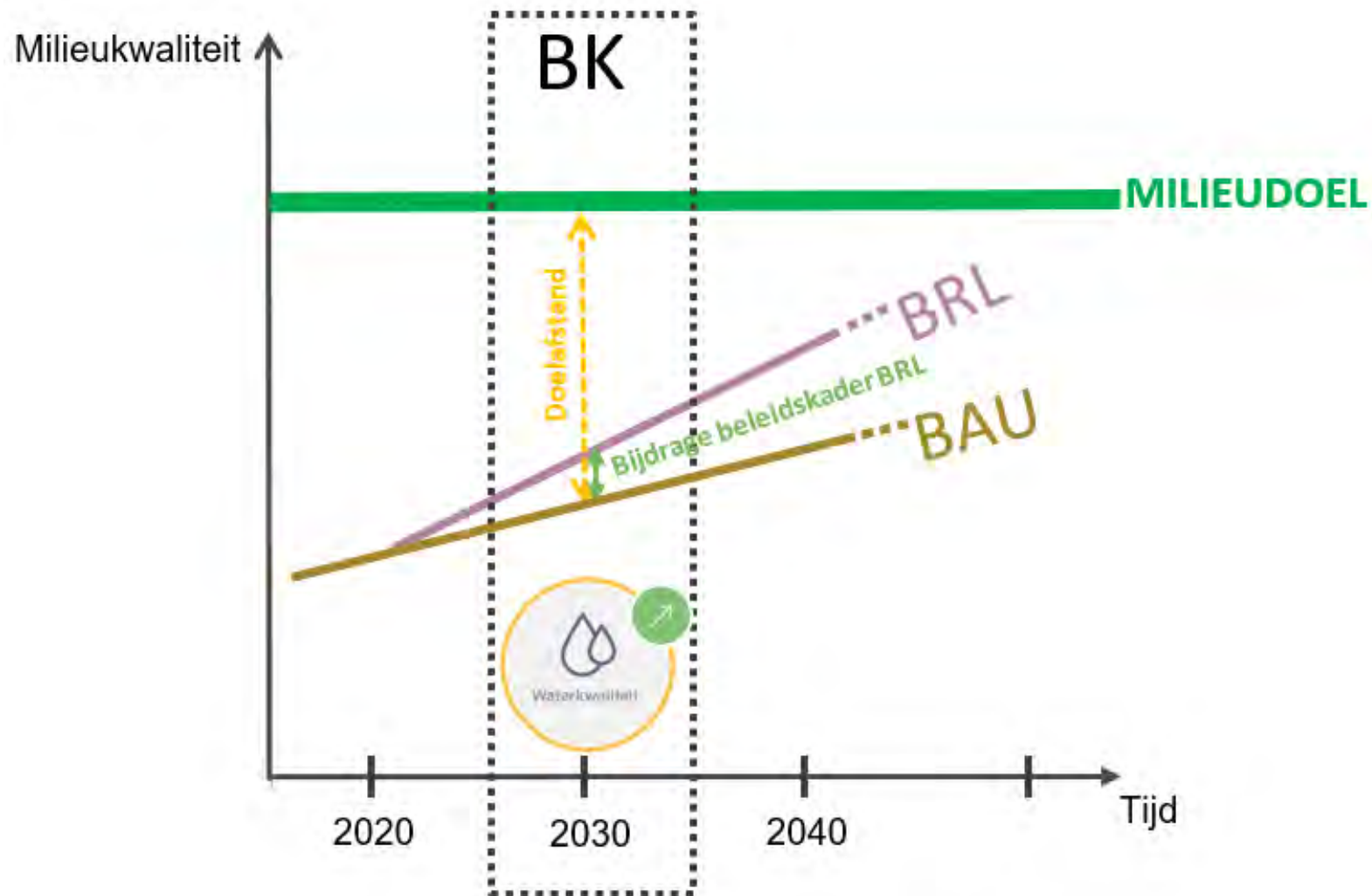
Aandachtspunten:

- Draagt het beleidsplan bij aan het bereiken van de doelstellingen van de niet-ruimtelijke beleidsthema's?
- Draagt het beleidsplan bij aan klimaatrobuustheid?
- Draagt het beleidsplan bij aan duurzame ontwikkeling?

Beoordelingskader plan-MER

THEMA	SUBTHEMA's	LINK MET SDG'S
Klimaat	- Emissies van broeikasgassen (mitigatie) - Weerbaarheid van de omgeving tegen de gevolgen van klimaatverandering (adaptatie) - Robuustheid van het plan in het licht van klimaatverandering	
Water	- Waterkwaliteit - Beschikbaarheid (zoet) water - Bescherming tegen overstromingen	
Biodiversiteit	- Ecotoop- en habitatverlies/-creatie/-wijziging - Ver- en ontsnippering, barrièrewerking van natuurlijke structuren - Soortenrijkdom en beschermde gebieden (i.f.v. de passende beoordeling)	
Mobiliteit en bereikbaarheid	- Multimodale bereikbaarheid economische gebieden en poorten - Nabijheid en multimodale bereikbaarheid voorzieningen t.o.v. de woonomgeving - Kwaliteit, veiligheid en robuustheid van het mobiliteitssysteem	
Ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving en erfgoed	- Zorgvuldig ruimtegebruik - Ruimtelijke kwaliteit, samenhang en cultuurhistorie - Toegankelijke landschappelijk waardevolle omgeving, natuur en recreatie	
Gezonde en veilige leefomgeving	- Milieukwaliteit: lucht, geluid - Ruimtelijke leefkwaliteit en veiligheid	

Beoordelingskader voor de beleidskaders

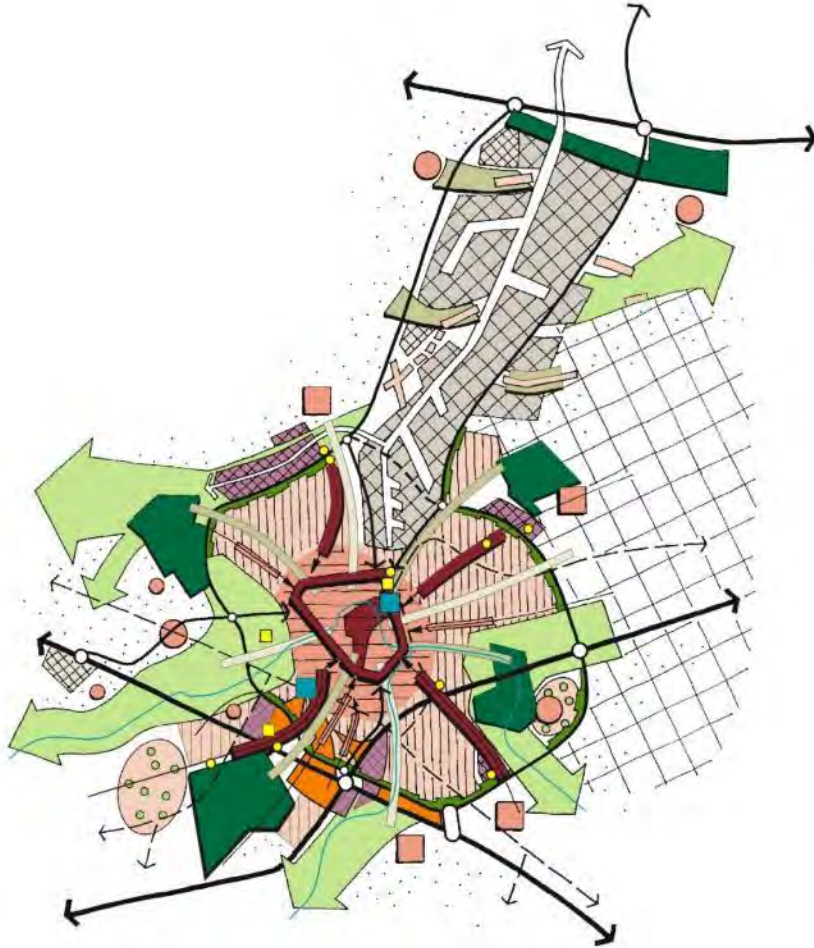
Resultaten beoordeling beleidskaders

THEMA	Beleidskader wonen in stads- en dorpskernen			Beleidskader economische ruimte			Beleidskader openruimte schakels		
Klimaat									
Water									
Biodiversiteit									
Mobiliteit en bereikbaarheid									
Ruimtelijke kwaliteit en erfgoedwaarden									
Gezonde en veilige leefomgeving									

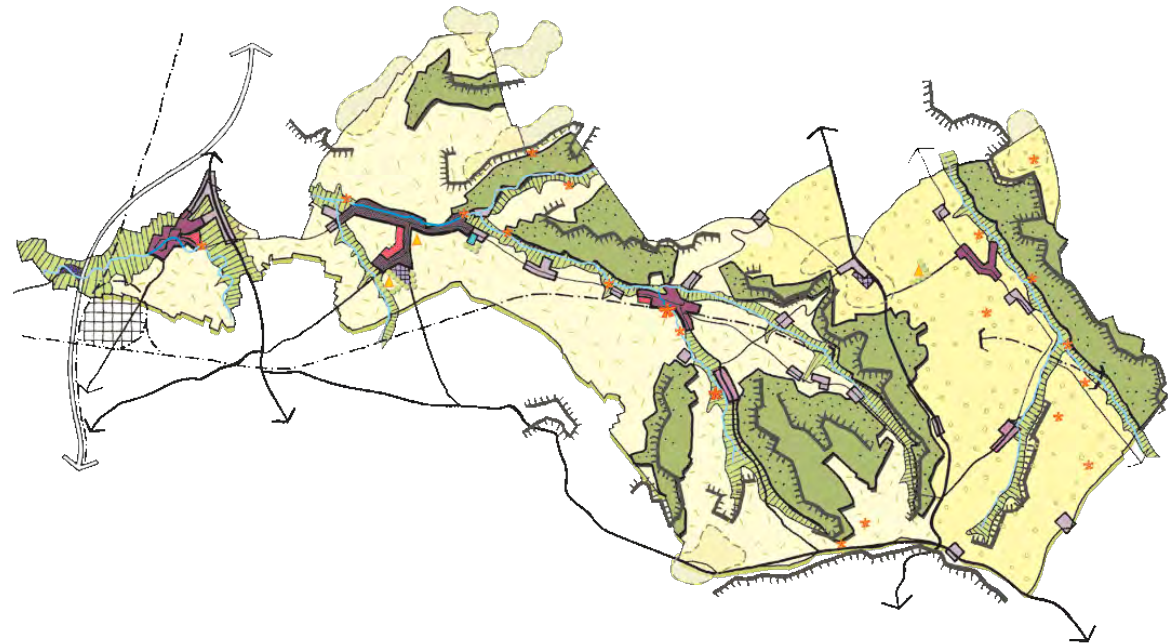
RUIMTELIJKE BELEIDSPLANNING

4. GEMEENTELIJKE RUIMTELIJKE BELEIDSPLANNEN

RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN

gewenste ruimtelijke structuur Gent

gewenste ruimtelijke structuur Voeren

HERZIENING RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN 2018

RUIMTE VOOR GENT

Hoe groeien we verstandig?

De Gentse ruimte is beperkt. We willen dus 'verstandig' groeien. Dat betekent dat we de gewenste ruimtelijke ontwikkeling opvangen binnen de actuele bestemmingen voor wonen, werken, recreatie en voorzieningen.

Hoe gaan we dit doen? Maak kennis met onze 5 strategieën om op een duurzame en slimme manier de uitdagingen aan te pakken.

WIJS VERDICHTEN EN VERLUCHTEN

We willen slim verdichten én verlichten. Dit betekent meer doen met de beschikbare ruimte. Bijvoorbeeld op goed bereikbare plaatsen nieuwe woningen bouwen en op andere plaatsen juist voor meer open ruimte zorgen.

Verdichten kan op verschillende manieren:

1. **Stapelen:** hoger bouwen, ondergrondse ruimte benutten of uitroepen (aan bestaande gebouwen 'verdiepingen toevoegen').
2. **Belezen:** gebouwen, parkruimtes, ... samen gebruiken voor verschillende doeleinden op verschillende tijdstippen.
3. **Hergebruik:** bestaande terreinen en gebouwen die niet meer gebruikt worden ook nieuw leven geven.
4. **Tijdelijk gebruiken:** ruimtes die tijdelijk niet gebruikt worden, bijvoorbeeld omdat ze op ontwikkeling wachten, in de tussentijd voor andere doeleinden gebruiken.
5. **Stadelijk verkavelen:** (her)verkavelen van grotere percelen in kleinere stukken, zodat de ruimte efficiënter gebruikt wordt.
6. **Kleinere woningen:** bewoners stimuleren om een woning op maat te kiezen, afgestemd aan de gezinsomstandigheden.

Bouwen? Niet meer bouwen, wel slim aanpakken van

een van de grootste uitdagingen ligt in het slim verlichten van de zuidoostelijke wijken van Gent. Dat kan bijvoorbeeld door villa-appartementen te realiseren, parkeren (ondergrondse) te bundelen, het openbaar vervoer te optimaliseren of de openbare ruimte aantrekkelijker te richten voor voetgangers en fietsers, met onder andere meer groen en minder verharding.

Verdichten kan niet zonder 'verlichten'. Dat doen we bijvoorbeeld door het openmaken van 'binnenvakken' in de binnenstad en de 19de-eeuwse wijken. Dit zijn dichtgetuigde ruimtes tussen huizenblokken die nu vaak ingesloten worden door bomen of garageboxen.

We combineren dit met duurzame energiesystemen zoals geothermie, lokale (bestaande) warmtenetten of slimme slimme energiesystemen. Zo ontwikkelen we duurzame wijken, bedrijventerreinen en overleidsgebouwen die tegelijk betaalbaar blijven.

De 'Jeu de Paix' project met een duurzame leefomgeving en aantrekkelijke ruimtes.

Gewenste ruimtelijke structuur

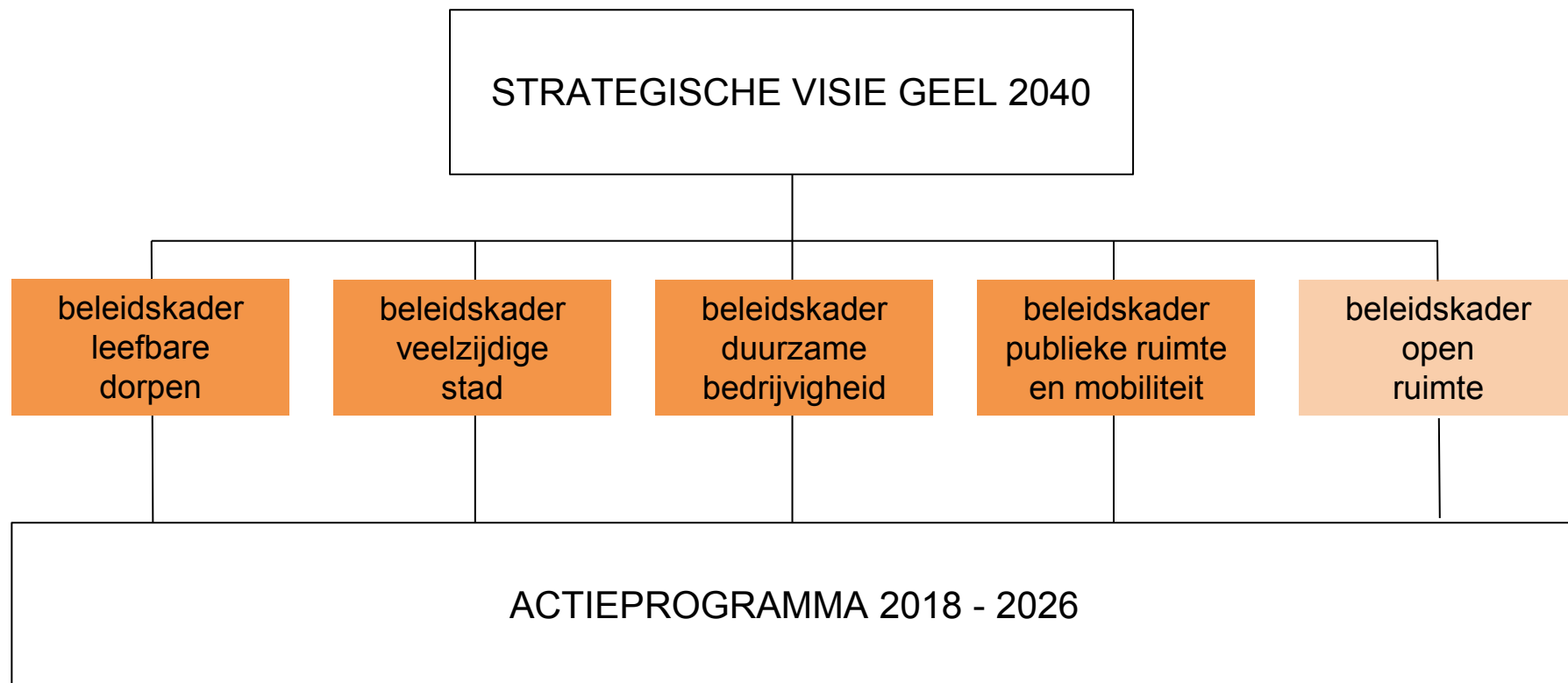
HERZIENING RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN 2018

RUIMTE VOOR GENT - infomoment op stadhuis

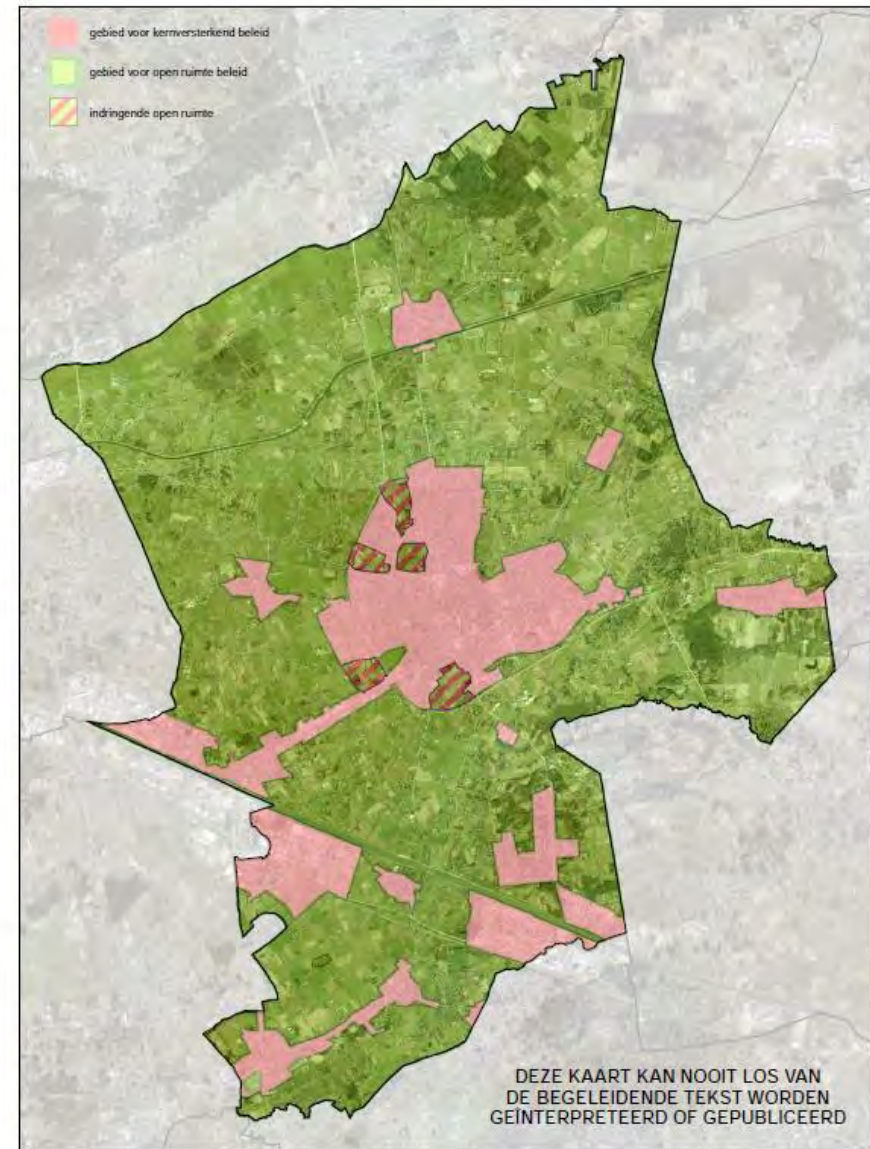
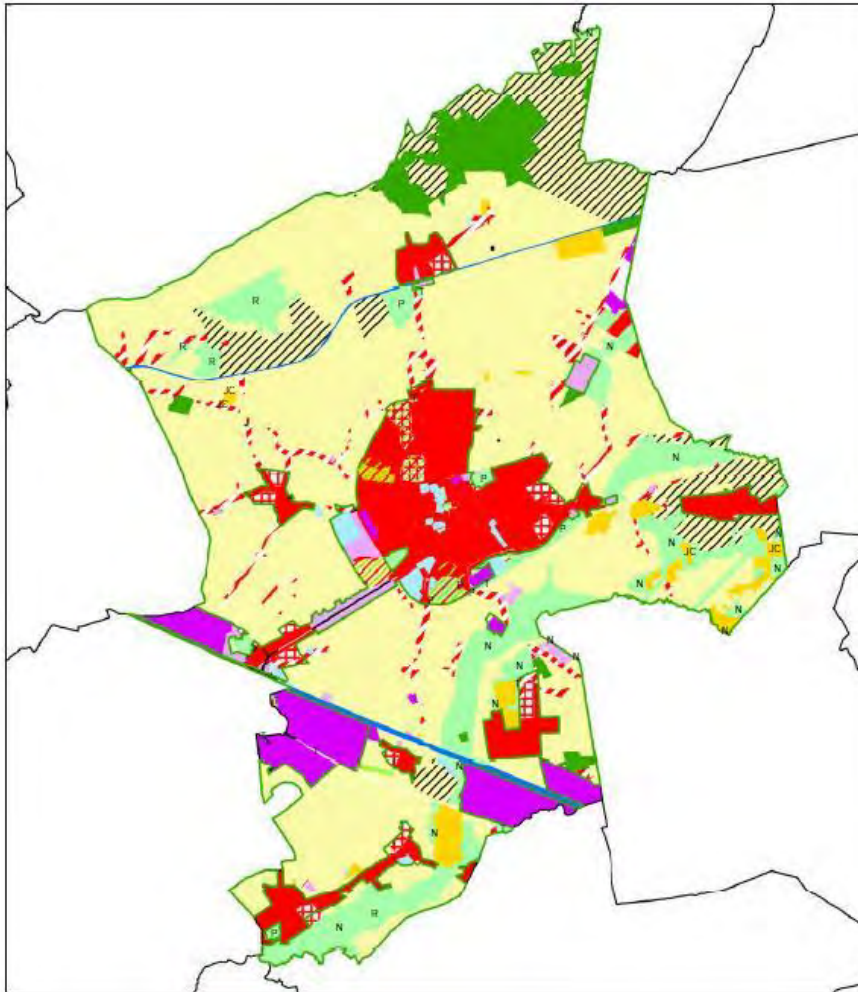
RUIMTELIJK BELEIDSPLAN GEEL

Beleidskaders

RUIMTELIJK BELEIDSPLAN GEEL

Open ruimte en verdichting

RUIMTELIJK BELEIDSPLAN GEEL

Hoger bouwen

1. verweven van passende economische activiteiten in het woonweefsel

bedrijvencentrum De Winkelhaak in Antwerpen
(bron: ruimtevoorondernemen.be)

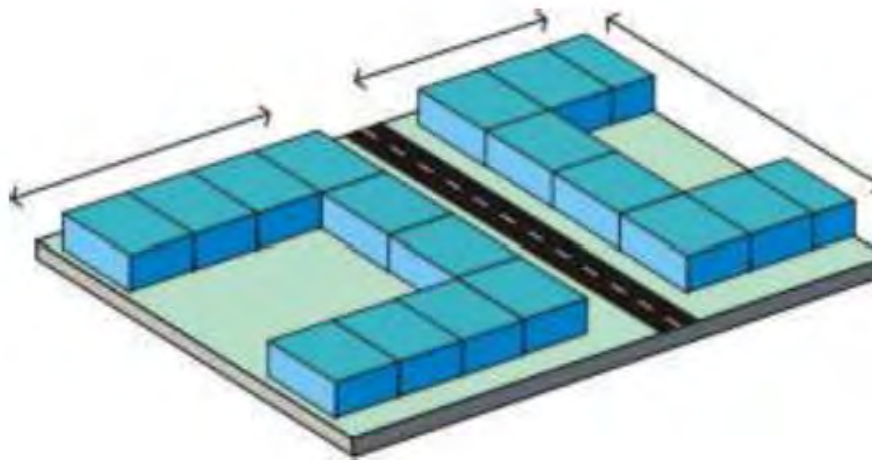
incubator C-Mine-Crib in Genk (bron: visitgenk.be)

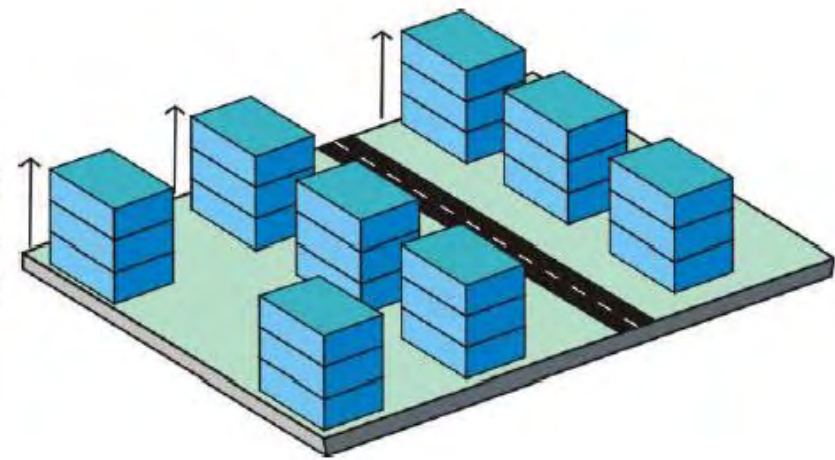
2. voeren van een tweesporenbeleid voor nieuwe werkplekken

1. verhogen van het ruimtelijk rendement van bestaande bedrijventerreinen

horizontale verdichting (bron: Leidedal 2006)

verticale verdichting (bron: Leidedal 2006)

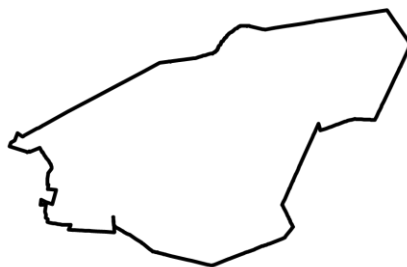
BELEIDSPLAN RUIMTE

BORNEM

DEINZE

ESSEN

GEEL

KORTRIJK

LANAKEN

LIER

PELT

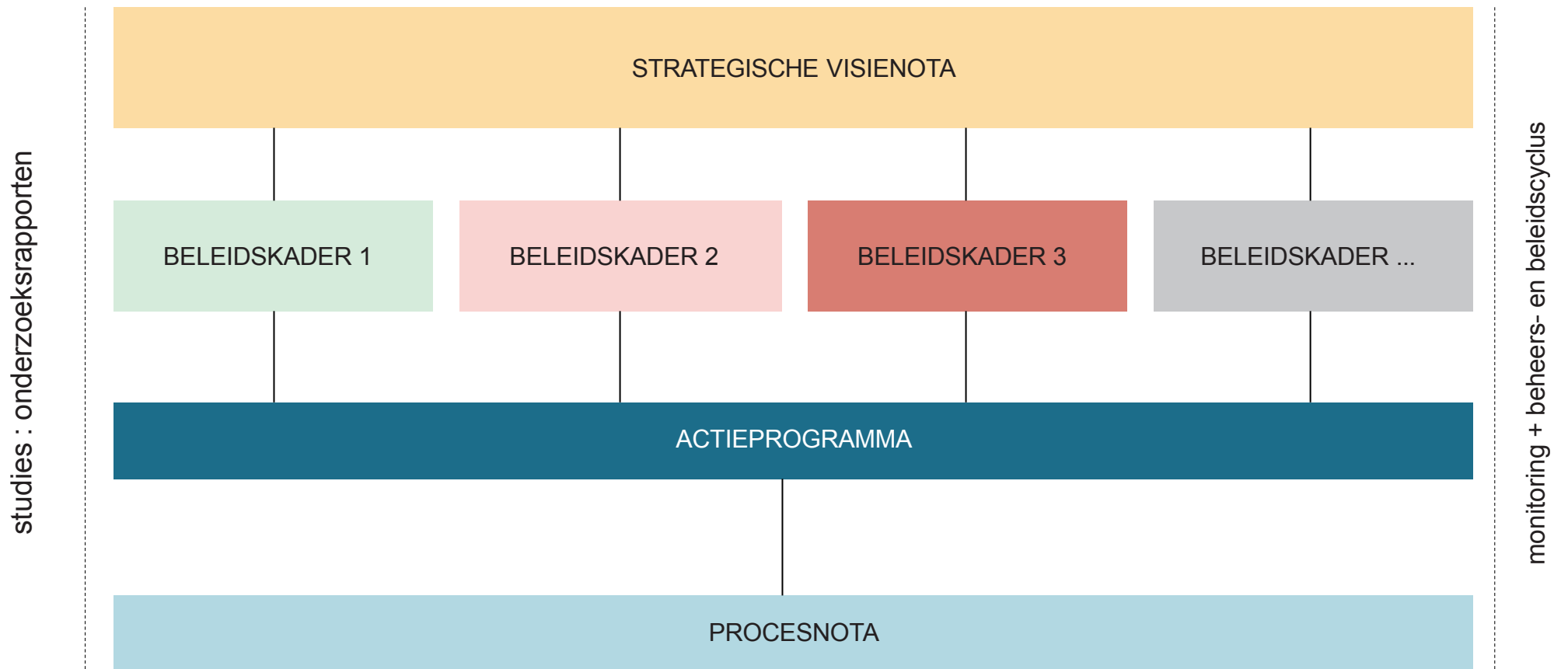
VEURNE

ZWIJNDRECHT

OPBOUW BELEIDSPLAN RUIMTE

BELEIDSPLAN RUIMTE

STRATEGISCHE VISIENOTA

DOELSTELLINGEN ZWIJNDRECHT

1. versterken van kwaliteit en minimaliseren van bijkomend ruimtebeslag in de open ruimte

2. verhogen van leefkwaliteit in de woonkernen

3. vrijwaren en versterken van groene en blauwe aders

4. toegankelijk en bereikbaar maken van publieke ruimte voor iedereen

5. verweven van functies op maat van de omgeving

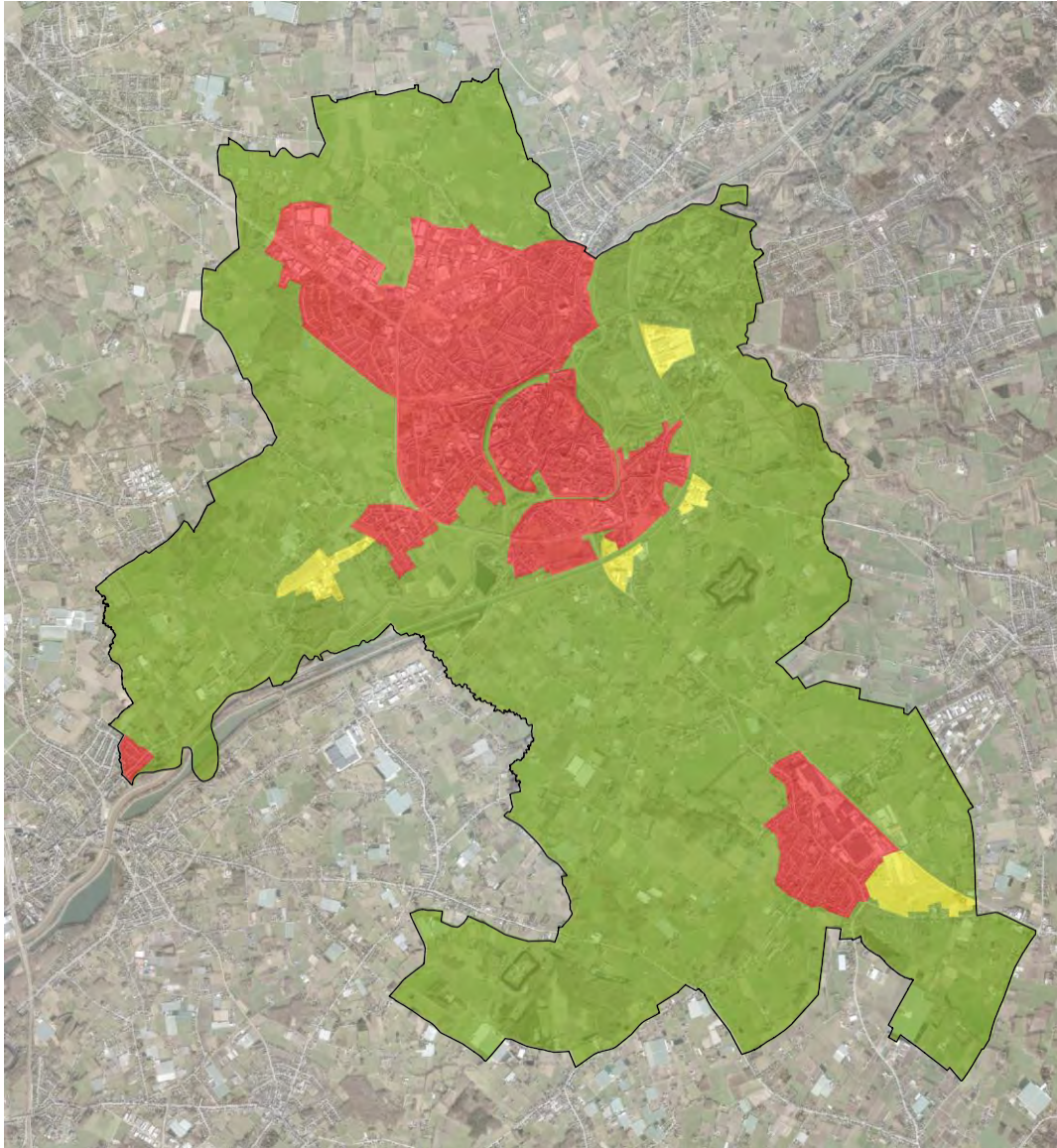
6. *uitbouwen van veilig netwerk voor stappers en trappers*

7. beperken van energiebehoefte en ruimtelijk integreren van hernieuwbare energie opwekkers

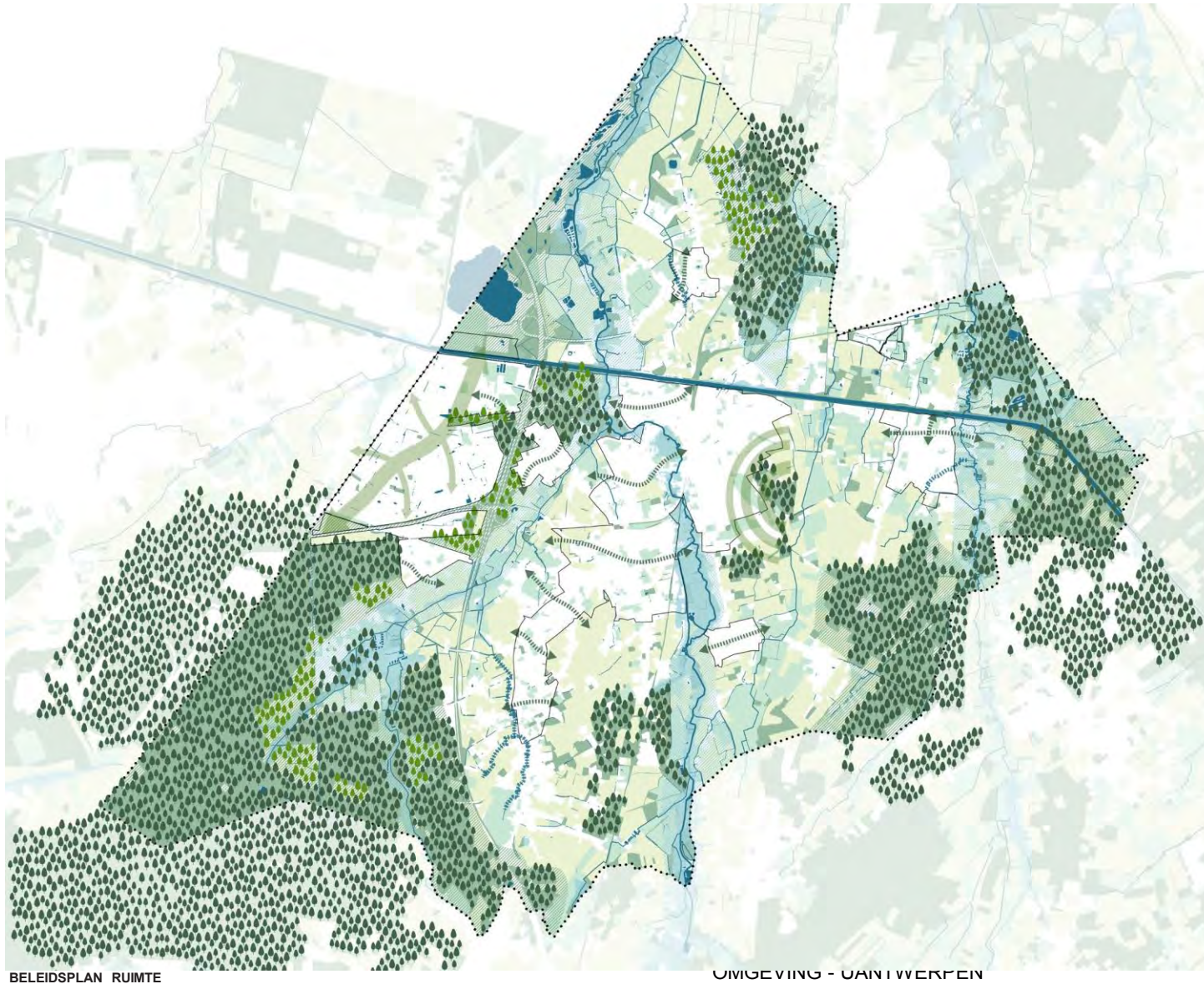
STRATEGISCHE VISIENOTA

UITWERKING . AANDUIDING OPEN EN BEBOUWDE RUIMTE LIER

STRATEGISCHE VISIENOTA

UITWERKING . GROENBLAUWE DOORADERING PELT

BELEIDSPLAN RUIMTE

OMGEVING - DANTWERPEN

STRATEGISCHE VISIENOTA

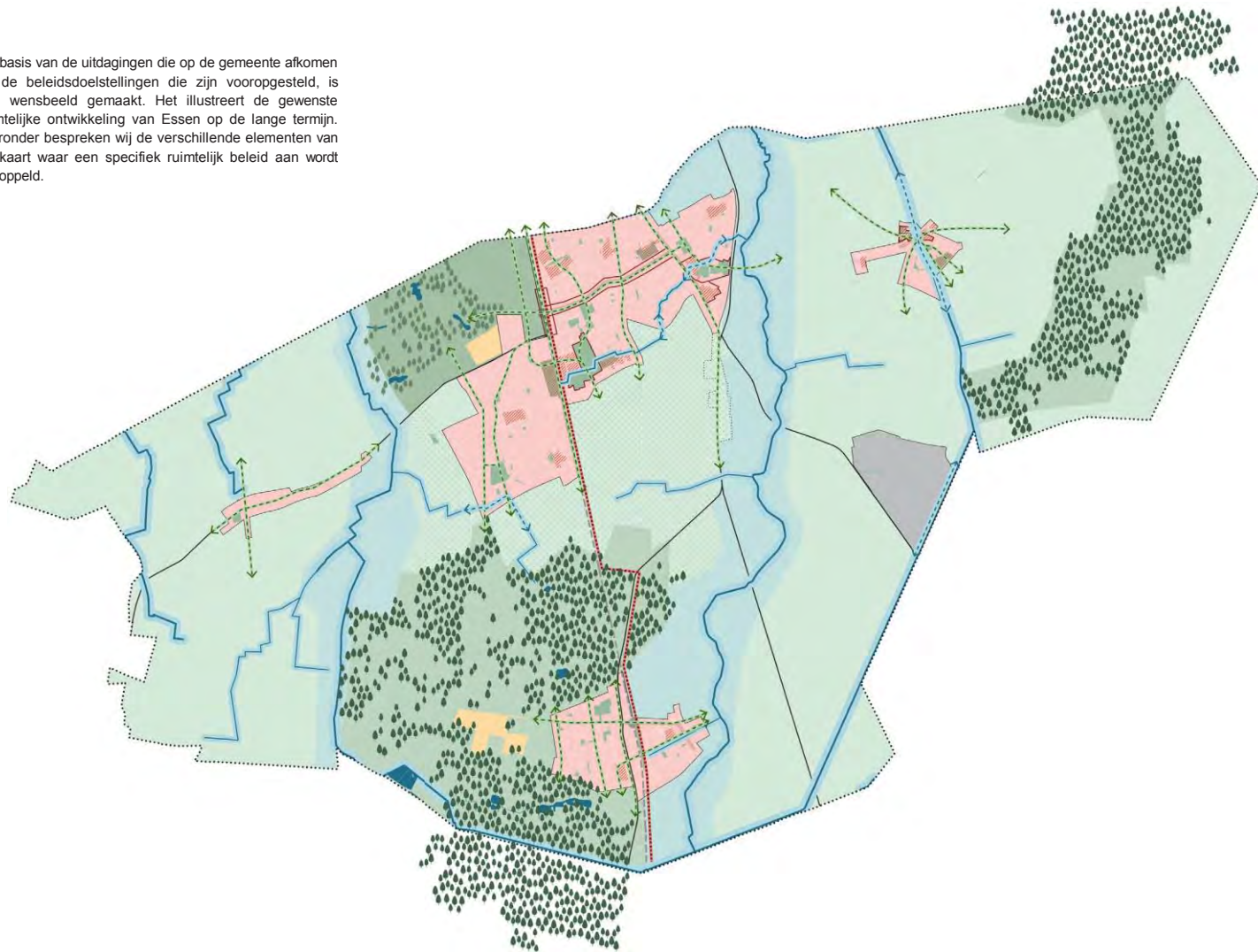
WENSBEELD ESSEN

- woonkern
- te verdichten gebied
- te verdichten gebied met bijzondere aandacht voor het groenblauwe netwerk
- verder te onderzoeken gebied
- zone voor functieverweving
- strategische locatie
- parklandschap
- bos- en heidelandschap
- valleilandschap
- landbouwlandschap
- compartimentenlandschap
- bedrijventerrein
- recreatiecluster
- te versterken groen netwerk
- te versterken blauw netwerk
- hoofdas
- fietsstrade

situerende elementen

- gemeentegrens
- spoorlijn en -station
- wegenis
- water
- bos

Op basis van de uitdagingen die op de gemeente afkomen en de beleidsdoelstellingen die zijn vooropgesteld, is een wensbeeld gemaakt. Het illustreert de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van Essen op de lange termijn. Hieronder bespreken wij de verschillende elementen van de kaart waar een specifiek ruimtelijk beleid aan wordt gekoppeld.

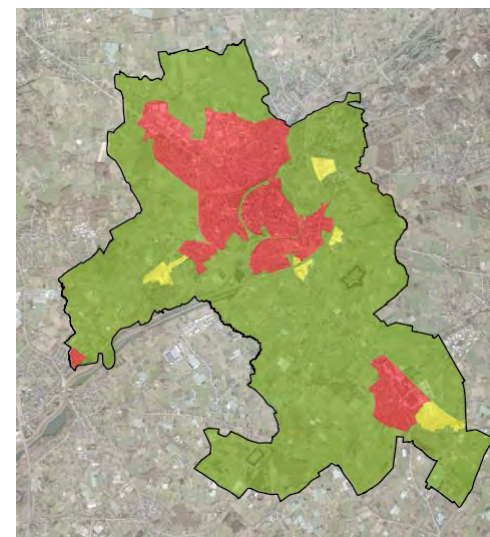
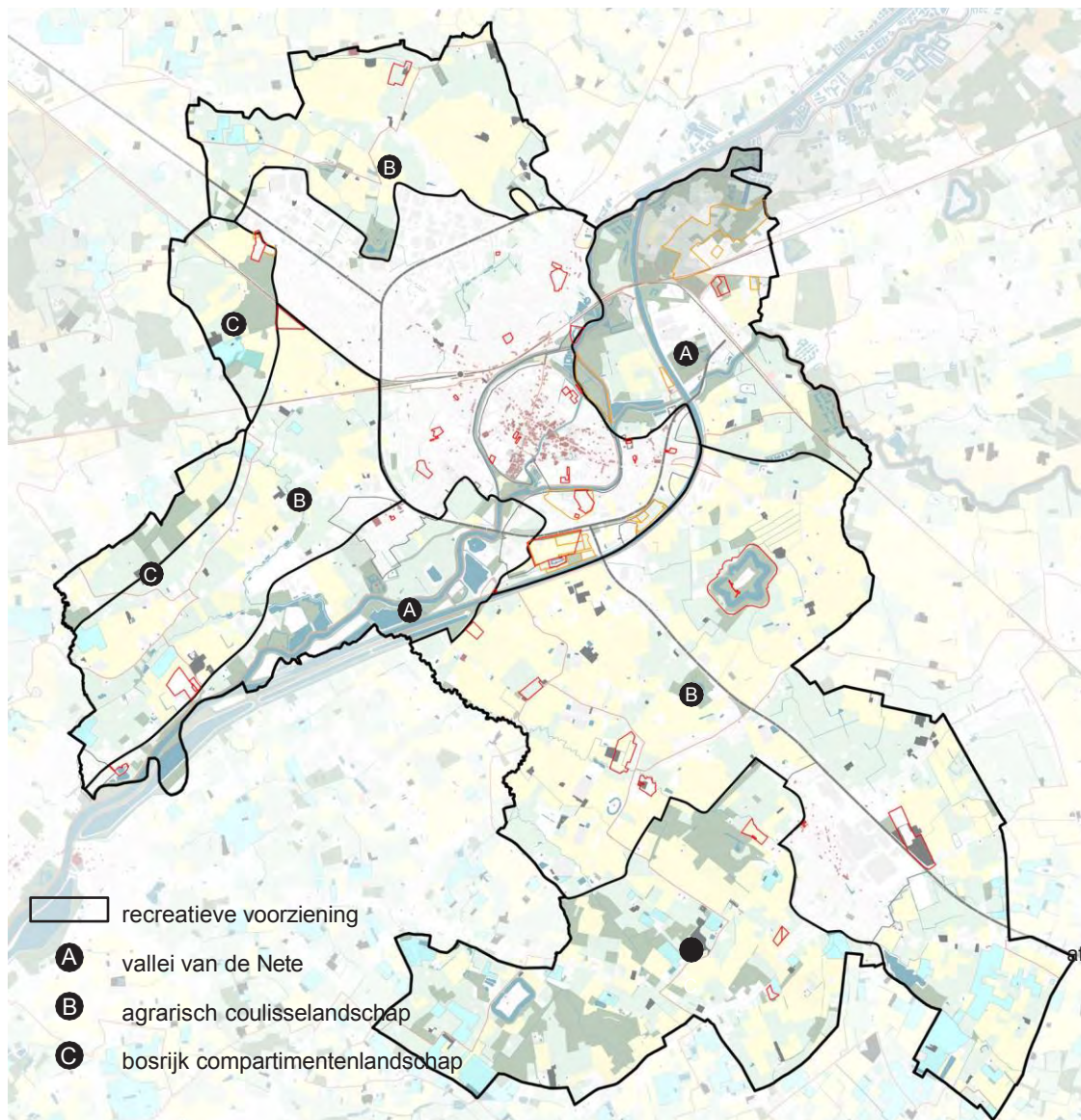

kaart 18 wensbeeld Essen 2040

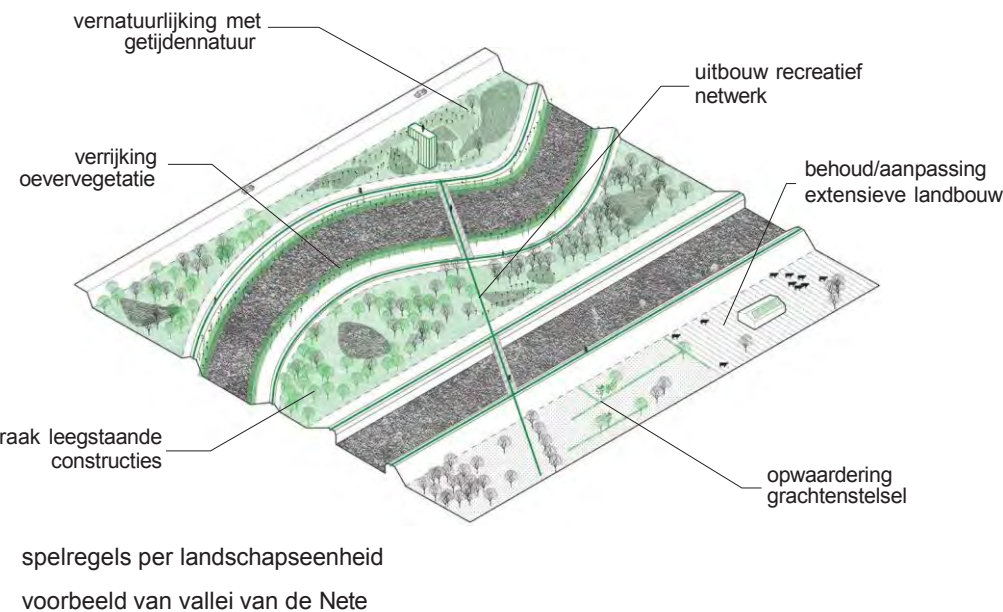
OMGEVING - UANTWERPEN

BELEIDSKADER OPEN RUIMTE

LANDSCHAPSEENHEDEN + SPELREGELS LIER

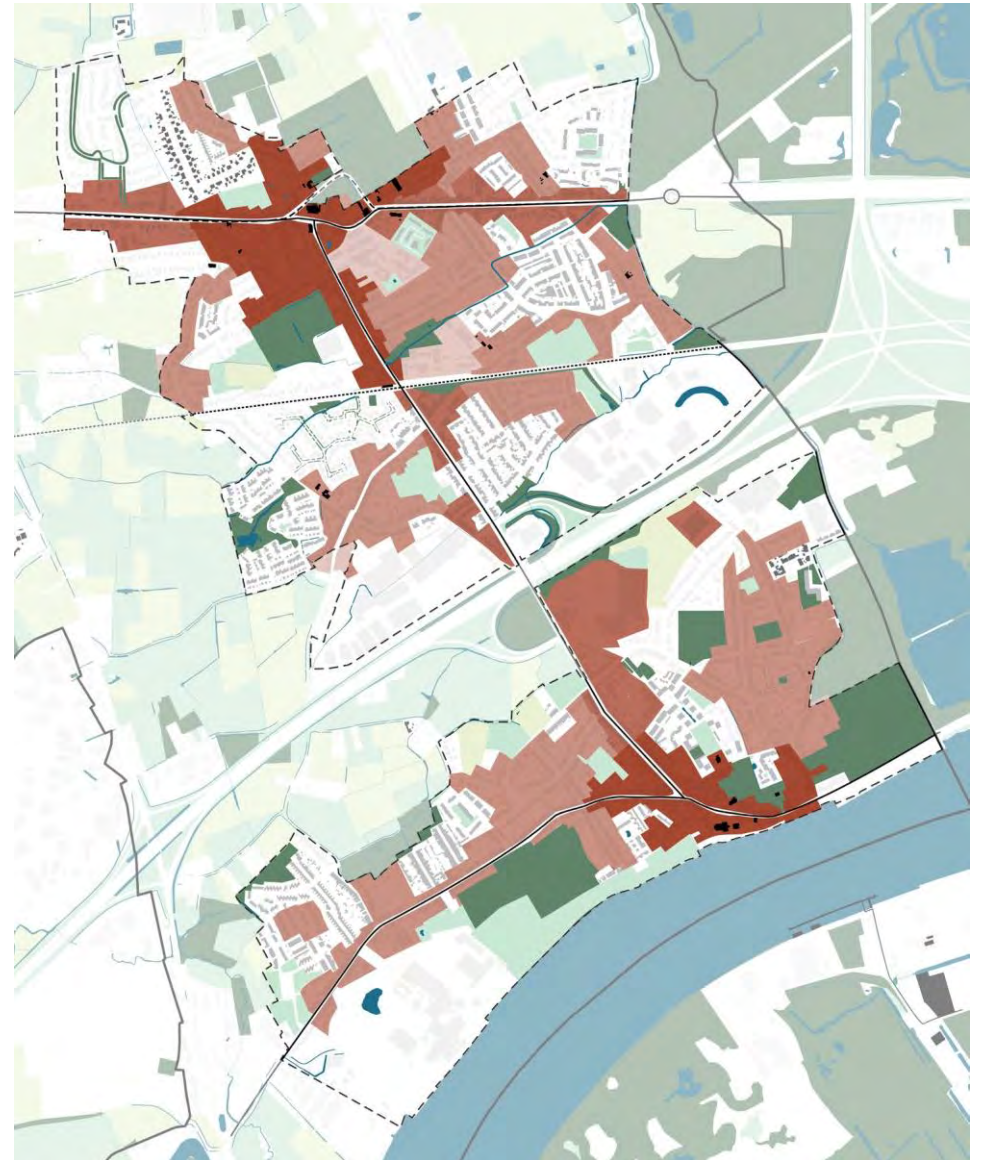

- open ruimte
- bebouwde ruimte
- te onderzoeken gebieden

BELEIDSKADER BEBOUWDE RUIMTE

DNA ZWIJNDRECHT

BELEIDSKADER BEBOUWDE RUIMTE

VISIE ZWIJNDRECHT

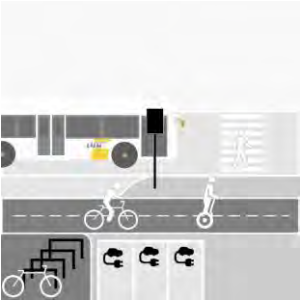
kwalitatieve publieke ruimte

groenblauwe dooradering

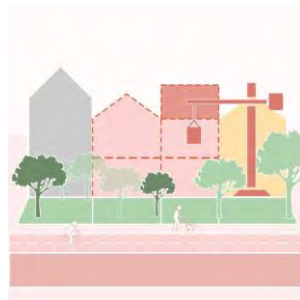
verweven functies

trage en collectieve mobiliteit

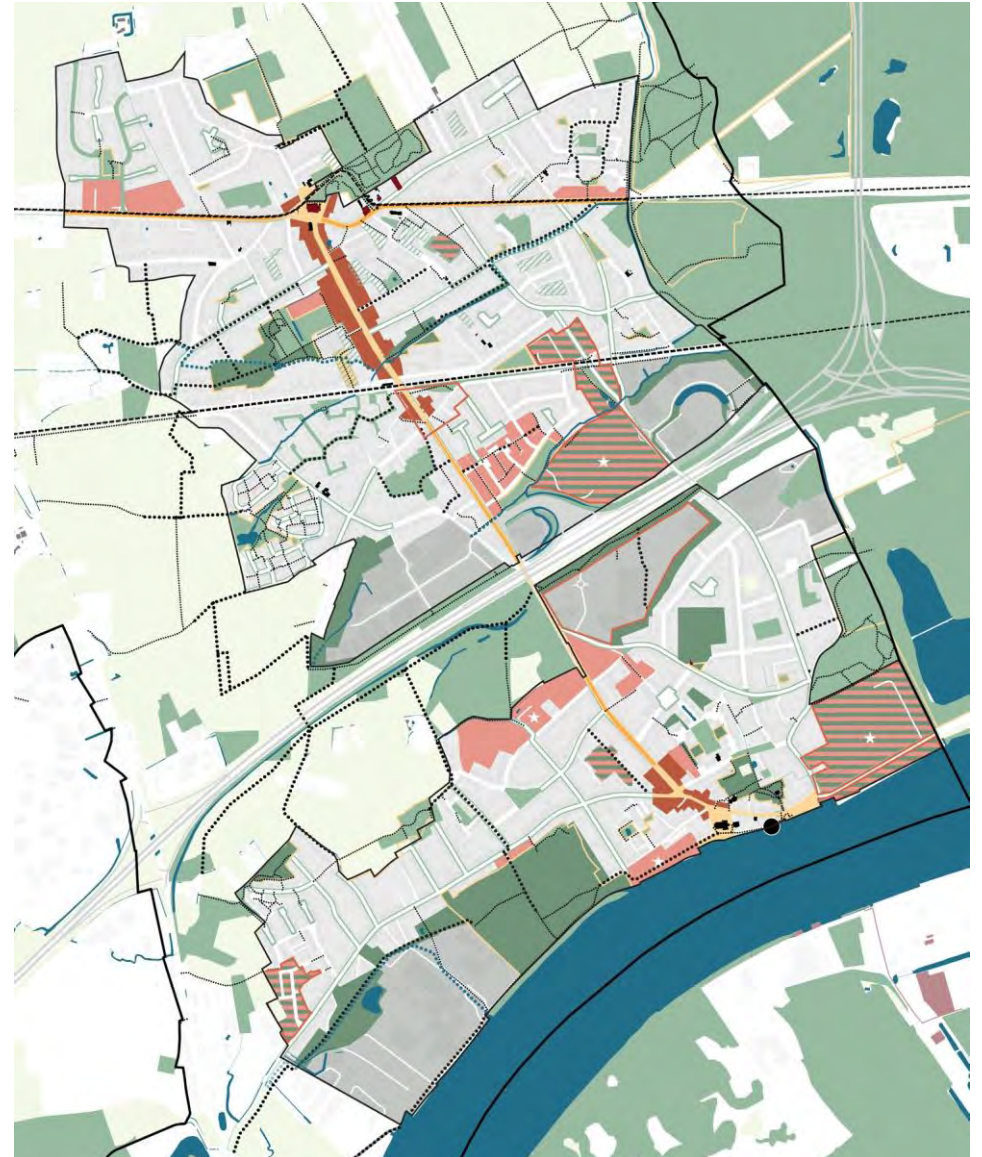
beeldbepalende bebouwing

doordachte verdichting

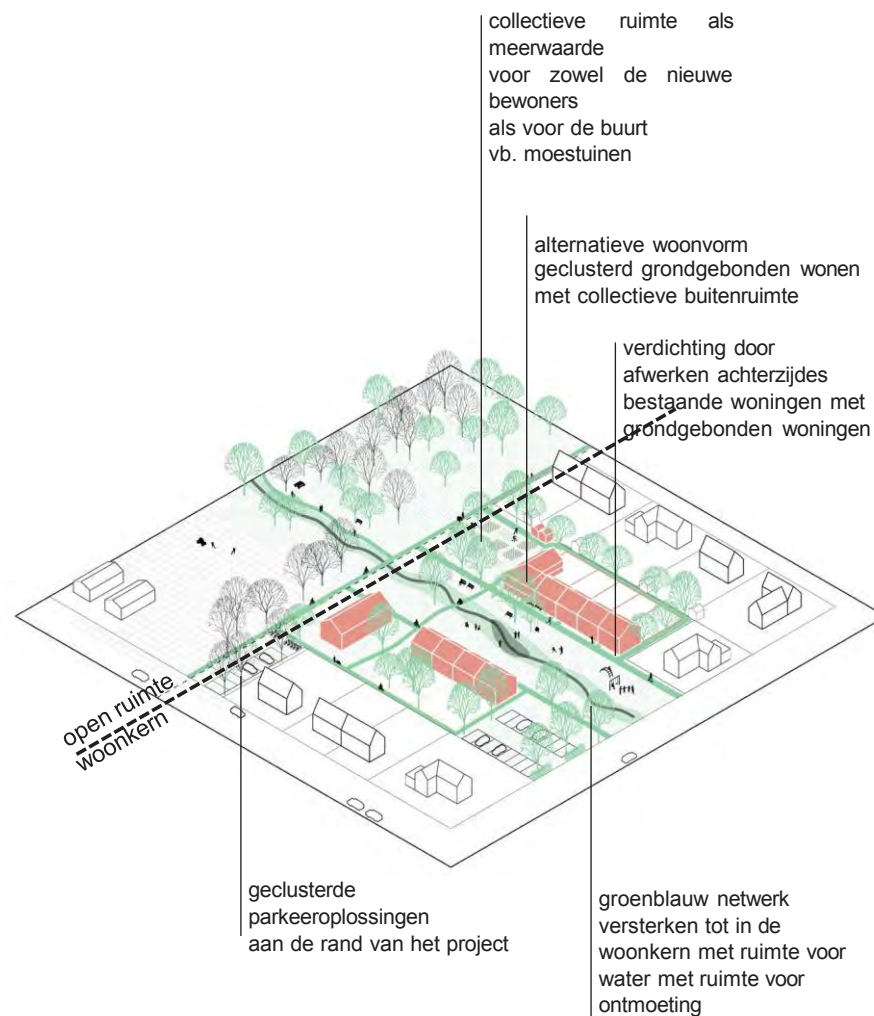
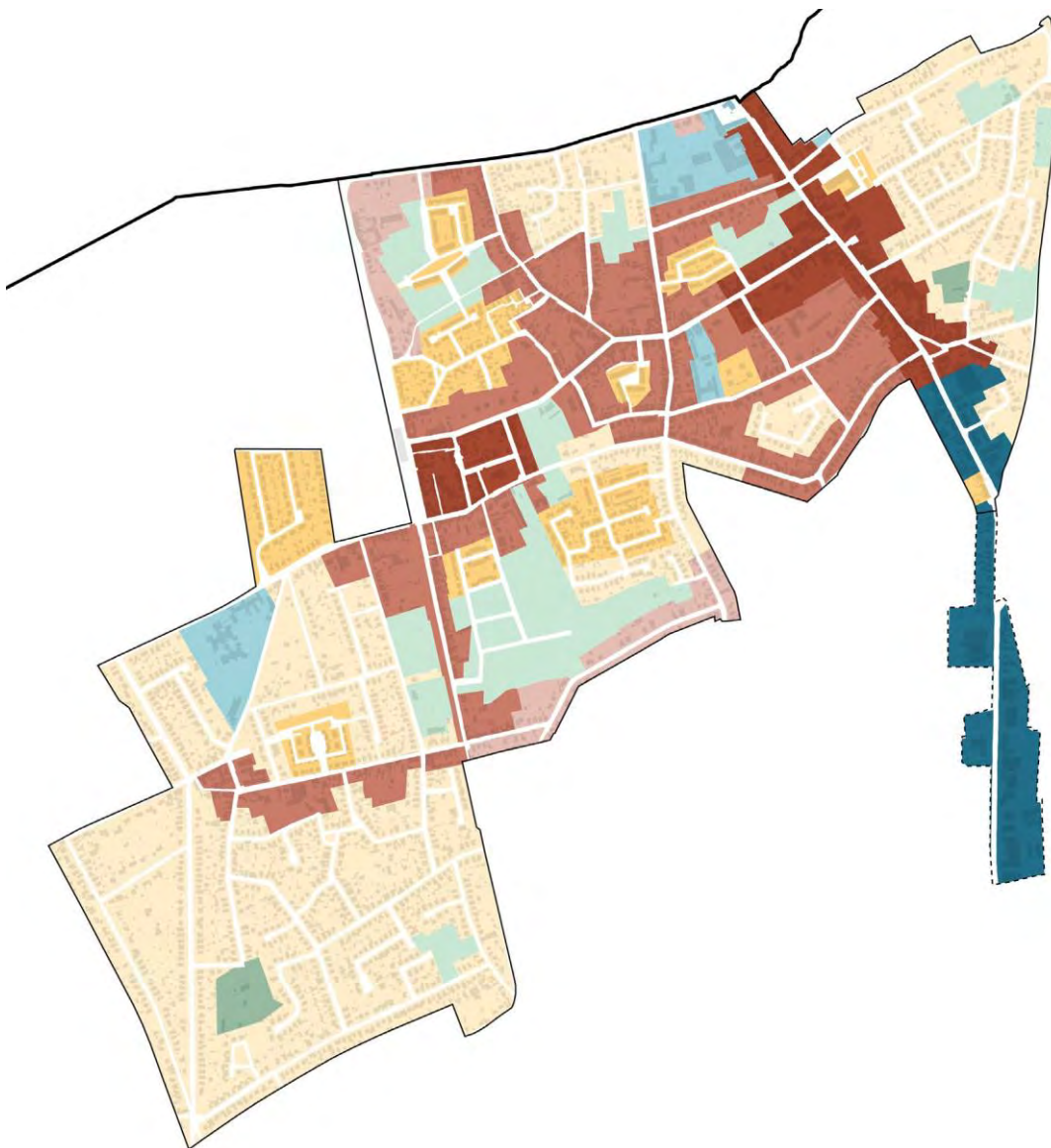

zichtrelaties

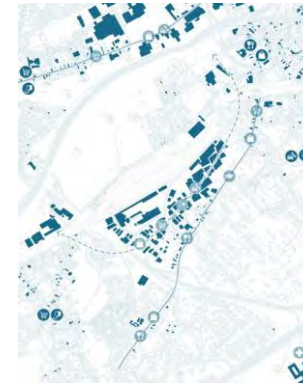
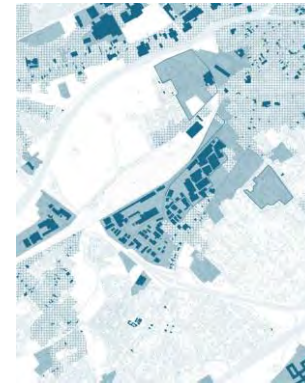
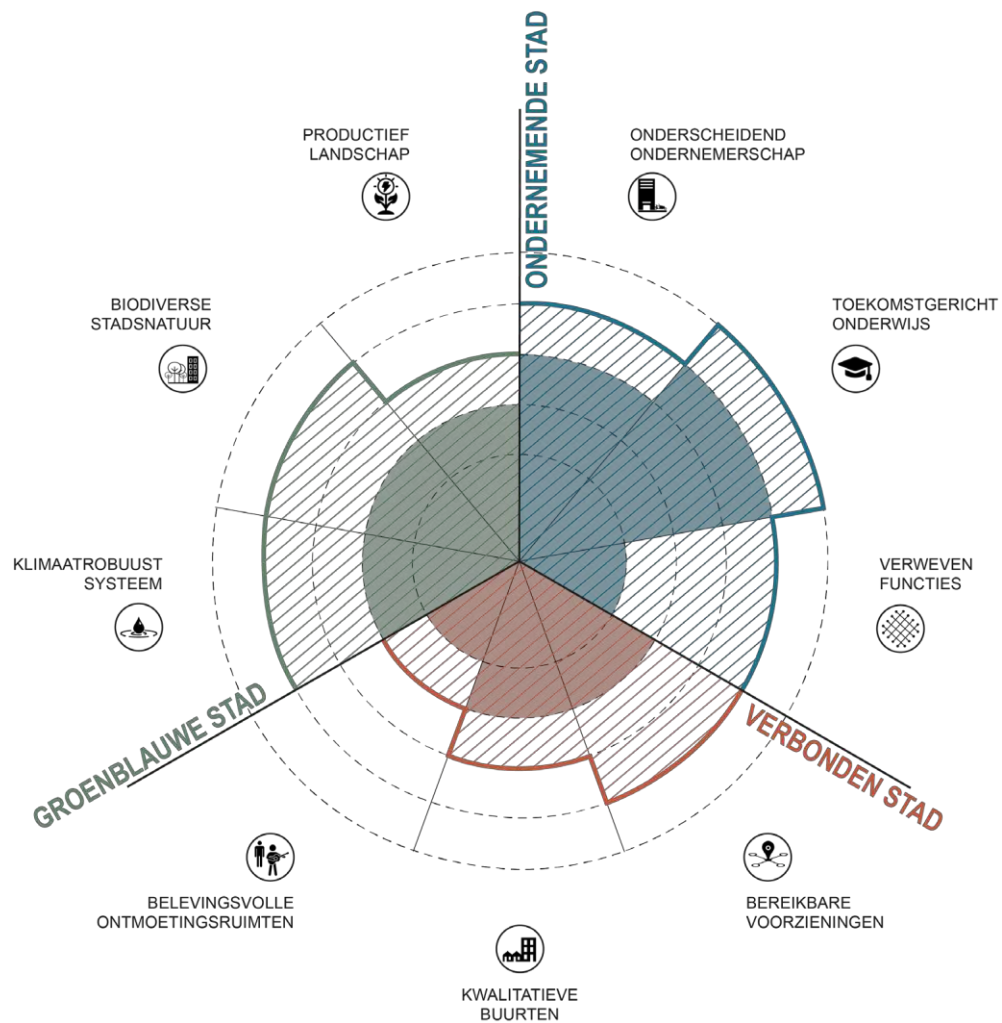
BELEIDSKADER BEBOUWDE RUIMTE

UITWERKING (SAMENHANGENDE GEHELEN EN BOUWSTENEN) ESSEN

GEBIEDSGERICHT BELEIDSKADER

ONTWIKKELINGSPERSPECTIEVEN KORTRIJK

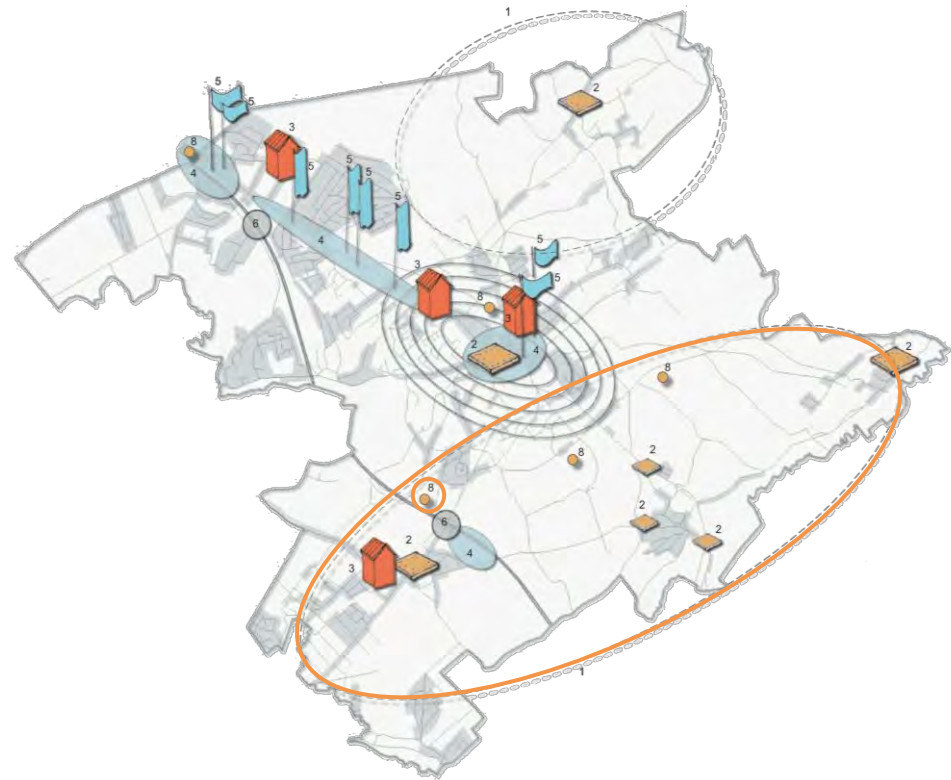

TRANSITIE IN DE RUIMTELIJKE PLANNING

4. ACTUALITEIT

STARTEN MET DE OPMAAK VAN EEN RUIMTELIJK BELEIDSPLAN

**START NU MET EEN EVALUATIE VAN HET GRS
IN DE EERSTE PLAATS VOOR DE GEMEENTE ZELF EN OOK I.F.V. ADVISERING**

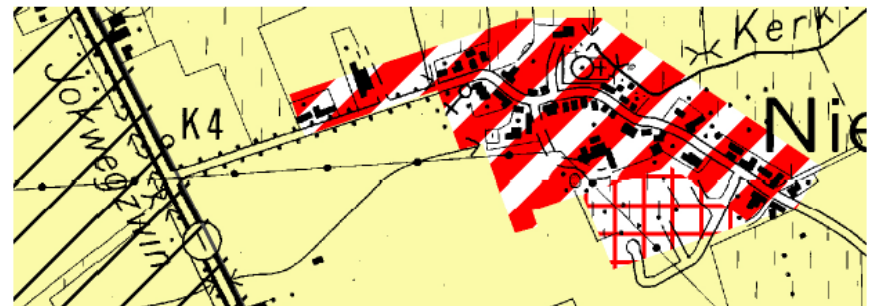
bron: gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Overijse

ZET NIEUWE INSTRUMENTEN IN VOOR HET REALISEREN VAN DE BOUWSHIFT

DE BELEIDSMATIG GEWENSTE ONTWIKKELING EN DE HERVERKAVELING UIT KRACHT VAN WET MET PLANOLOGISCHE RUIL

stedenbouwkundige studie en structuurschets Wuytsbergen-Ekelen

HUKVWMPR Nieuwmunster

ACTIEVE BETROKKENHEID VAN DE GECORO

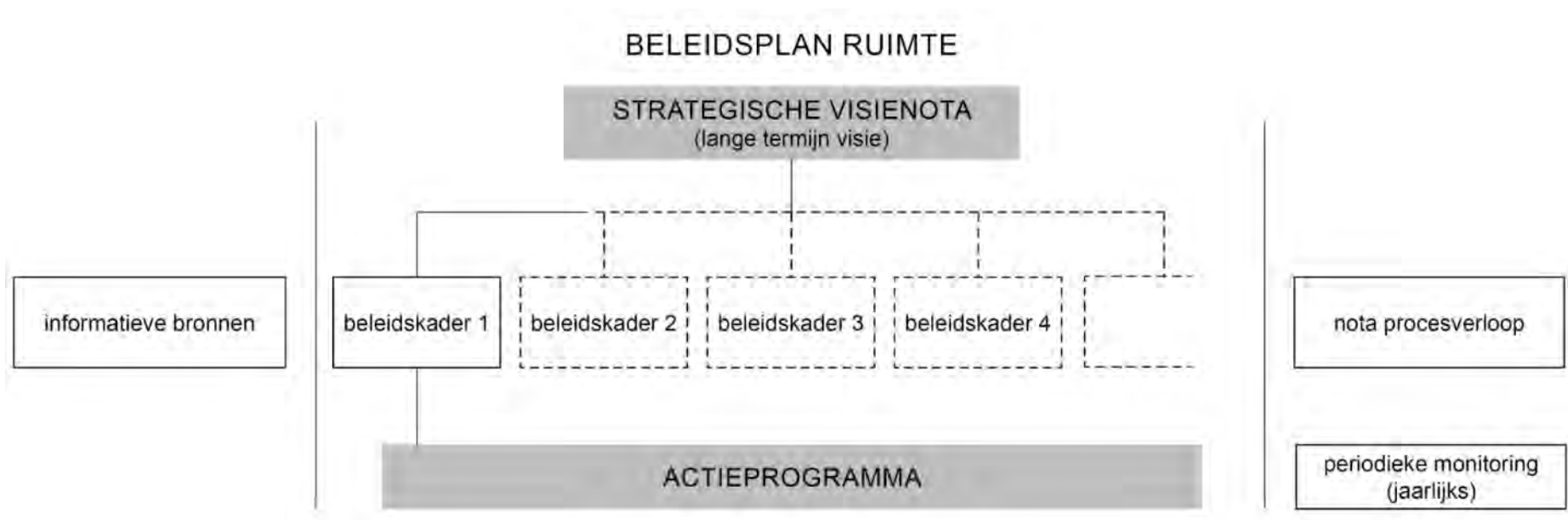
Naast het adviseren van RUP's, verordeningen en (soms) vergunningen is de actieve betrokkenheid bij de opmaak van een gemeentelijk ruimtelijk beleidsplan zeer belangrijk

- Agenda en urgentie
- Gemeenschappelijk ontwikkelde toekomstvisie
- Koppelen aan concreet beleid

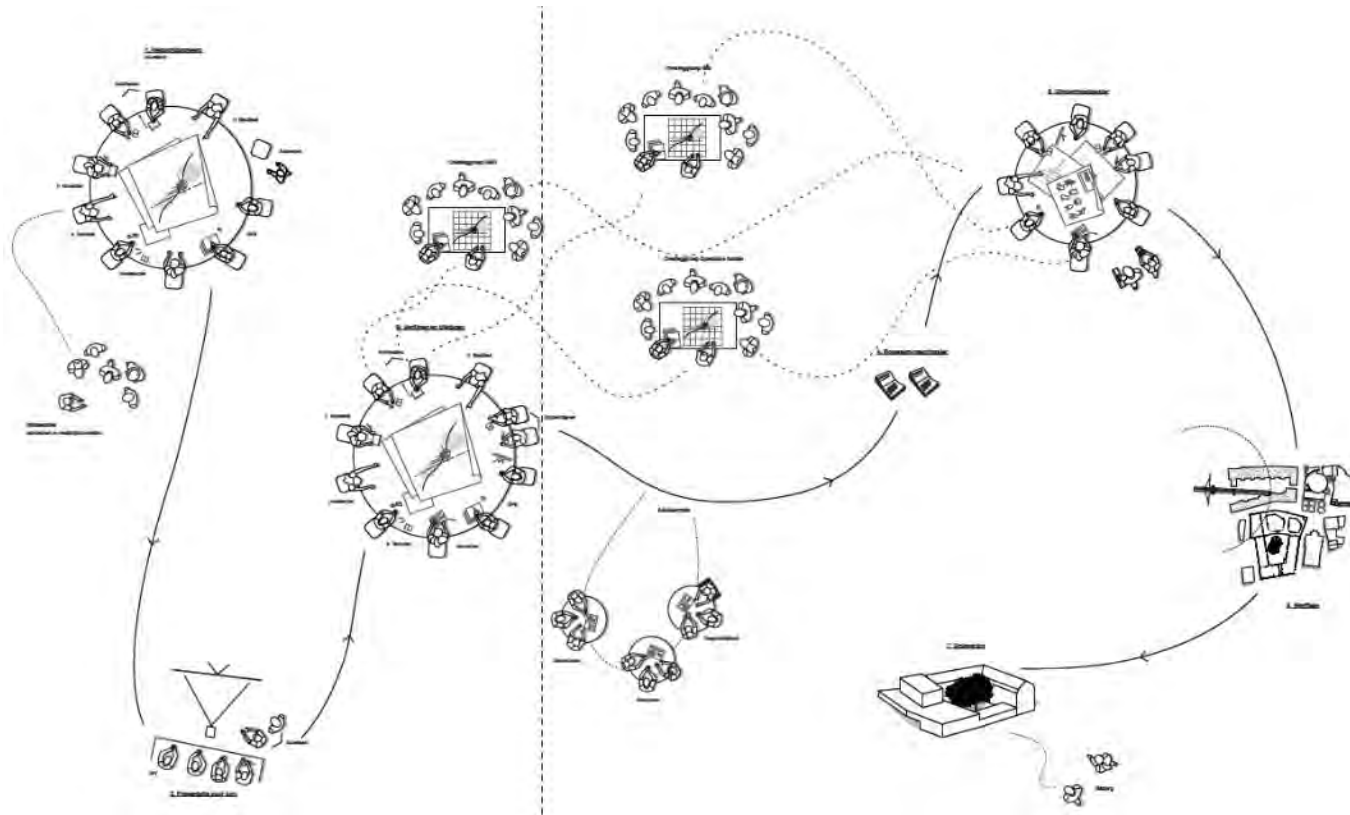
EIS EEN VOLWAARDIG RUIMTELIJK BELEIDSPLAN

MET MEER DAN ÉÉN BELEIDSKADER

EIS EEN DOORGEDREVEN PARTICIPATIE

**ONTWIKKEL EEN PROCESARCHITECTUUR GERICHT OP COPRODUCTIE
NEEM ALS GECORO EEN ACTIEVE ROL OP**

VOORBEELD GEMEENTE NIJLEN

TOEGANKELIJKE PARTICIPATIE: bijv. toekomstwandelingen

PROFESSIONALISERING VEREIST FUSIES VAN GEMEENTEN

INVESTEER IN TEAMWORK

INVESTEER IN DE INTERACTIE MET ANDERE BELEIDSVELDEN

INVESTEER IN SAMENWERKINGSVERBANDEN

INVESTEER IN KWALITEITSVOLLE VERGUNNINGEN

Vlaanderen
is omgeving

Inzet van lasten bij omgevingsvergunningen

DEPARTEMENT
OMGEVING

omgevingvlaanderen.be

<https://omgeving.vlaanderen.be/nl/over-de-instrumentengids>

Inrichting

Een project of plan inrichten via inrichting

Verwerving

Verwerven of zakelijke rechten krijgen

Grondmobiliteit

Percelen samenvoegen, ruilen of anders indelen

Financieel compenseren

Omgaan met financiële min- of meerwaarden bij realisaties

Beheer

Een project of plan realiseren via beheer

Onderhandelen

Instrumenten die inzetbaar zijn in bepaalde sites of gebieden

EEN ACTIEF LOKAAL BESTUUR REALISEERT KWALITATIEVE
INGREPEN

ZET EEN INSPIRERENDE INHOUD EN EEN WERVEND VERHAAL OM IN BESLISSINGEN EN IN
REALISATIES

WAAROM IS PLANNING BELANGRIJK ?

POLITIEKE WIL - NIET WACHTEN - SENSE OF URGENCY

Nieuwe thema's - BBC - Actieprogramma - Toetskaders

Peter Renard | Tom Coppens | Guy Vloebergh

MET VOORBEDACHTEN RADE

*De sluipmoord
op de open ruimte*

KRTAK

TRANSITIE IN DE RUIMTELIJKE PLANNING

DANK VOOR UW AANDACHT

Guy Vloebergh | ruimtelijk planner

guy.vloebergh@omgeving.be

guy.vloebergh@uantwerpen.be